

WOTO

Wie is er bang voor de boze wolf, voze wolf? Over repetitoraten, geldwolven, idealisme en boerenbrod heb je ons vorig jaar al uitgebreid weten berichten. Uit ervaring weten wij echter dat heel wat zwijntjes bijwiltjes nogal hardleers blijken te zijn. Daarom een kort verhaaltje met een actief staartje, te lezen vóór het blokkengaan, op pagina 3.

Boem! riep mijn broertje. Het kanon ging af, en vijftien kanariegele miniatuursoldaatjes vielen dood ter aarde neer. Ten aanval, Vonck! schreeuwde hij, en opeens stond daar een mannetje dat Van der Noot heette, en samen vochten ze toch tegen Napoleon, nietwaar, of tegen de keizer, dat was hij toch, of was dat nu een andere? En staken ze toen echt met bajonetten toen hun kogels op waren? Hoe was het, broer? Revolutie, op pagina 7.

Henry Van de Velde! Onze grote architect draaide zich om in zijn graf toen wij, de Dode Zielen of Allerzielen indachtig, in bewondering voor zijn tombe stonden en gebeden prevelde. Wij maar klachten, litaniën aanheffen om de teeloofgang van zijn meesterwerken! De aarde trilde, verschoof. Henry stond op uit zijn graf en zei: lees pagina 6.

NIX

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOPPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 16, 1989-1990, NUMMER 7, MAANDAG 6 NOVEMBER 1989

WACHTEN OP GODOT - Na de flop van Klapstuk 89 leeft Bruno Verbergt ondergedoken. Mark Deputer (links) en Dirk De Wit (rechts), gekiekt tijdens het wachten op Nikol Wellens - de sterke vrouw achter de schermen - lijken nu de touwtjes in handen te hebben. Afgelopen vrijdag hielden zij hun eerste perskonferentie, waarbij zij de krachtlijnen van hun beleid bekendmaakten: alleen nog maar volkstoneel van eigen makelij en commerciële films. Hun volledige arrest is een verplichte hersenspoeling op pagina 6. (Foto Hendrik Delagrangé)

Beroering bij rechtsstudenten Naar een verkapte numerus clausus

Vanaf 1 september '90 treedt het nationaal reglement van de Orde van Advokaten in werking, waarbij de opleiding tot advocaat gevoelig verzwakt dreigt te worden. De stagiair-advokaten zullen vanaf dan eksamens moeten afleggen over de praktische kant van de advocatuur. Ook van rechtstakken die ze in hun latere praktijk niet zullen nodig hebben, zullen ze het procedurerecht moeten kennen. Voor wie enigszins bekend is met de financiën van de stagiairs, die vaak drie jaar lang verplicht worden gratis te werken, ligt het voor de hand in de hervormingen een verkapte numerus clausus te zien.

in feite niet veel veranderd. Wie niet slaagt, moet de proef opnieuw afleggen tijdens het volgende gerechtelijk jaar. Als het dan nog niet lukt, bestaat er de mogelijkheid na zes maanden een laatste proef af te leggen. Maar daarvoor is de toestemming van de raad van de Orde vereist. Als de Orde een derde kans niet oppoortuut acht, of als de stagiair ook de derde keer niet slaagt, is het voor hem afgelopen. Argument voor de toch ingrijpende hervorming is dat de opleiding van stagiairs, in vergelijking met het buitenland, veel te ongekoördineerd verloopt. Nog maar eens het jaar 1992 dus: België is met Portugal het enige land waar de beroepsopleiding van advocaten niet eenvormig georganiseerd is. Maar of zoiets noodzakelijk leidt tot een advocatuur van inferieure kwaliteit is zeer betwistbaar. Een ander argument dat zou kunnen pleiten voor de hervorming is dat het een grotere rechtszekerheid biedt voor de stagiairs. Een eksamen, met mogelijkeheid tot herkansing, is hoe dan ook een waarborg die tot nu niet bestond. Het is echter betekenisvol dat de Orde dit argument niet gebruikt om haar reglement te verdedigen. En dat terwijl rechtszekerheid juristen nauw aan het hart moet liggen.

Wie advocaat wil worden moet, na het behalen van het licentiediploma in de rechten, nog een bijkomende stage doorlopen. Zo'n stage bestaat uit een drie jaar durende inwijding in het advocatenleven. De oorspronkelijke bedoeling was de inschakeling in het beroep van advocaat efficiënter en sneller te maken.

Het is echter niet zo dat de stagiair zich na die drie jaar automatisch advocaat kan noemen. Daarvoor moet hij ingeschreven worden op het tableau van de Orde van Advokaten, de instantie die zich bezighoudt met het verdedigen van de belangen van advocaten en waakt over de tucht van haar leden. De Orde, die per gerechtelijk arrondissement georganiseerd is, kan onaantastbaar beslissen iemand niet toe te laten tot de balie. Tegen zo'n beslissing kan geen hoger beroep ingesteld worden door wie niet aanvaard wordt, wel door de Procureur-Generaal van het Hof van Cassatie. Het is duidelijk: de verschillende Ordes hebben heel wat te vertellen, en het is aankomende advocaten geraden hen niet te veel tegen de schenen te schoppen.

Vakidoot

Het valt op dat de beroepsopleiding alle aspecten van de advocatuur zal behandelen. Daarmee wordt een belangrijke last van de schouders van de 'oude' advocaten afgenomen, want tot nu toe zijn zij het geweest die moesten instaan voor de opleiding van de stagiairs. Het wordt ook niet ontkend dat dit één van de motieven is geweest voor de hervormingen. De traditionele verhouding patroon-stagiair, waarbij een oudere advocaat een afgestudeerde de knepen van het vak aanleert, is uit de tijd. Er zijn nu trouwens zoveel meer kandidaat-advocaten dan vroeger dat een persoonlijke begeleiding onmogelijk wordt.

De hervormingen zijn hoe dan ook slecht nieuws voor stagiairs. In de eerste **volg op p.2**

Willekeur

De Nationale Orde van Advokaten heeft onlangs een nationaal reglement opgesteld dat een *beroepsopleiding* oplegt met op het eind daarvan een *'kontrolereproef'*, zeg maar gerust een eksamen. Gedurende die beroepsopleiding, die twee jaar duurt, moeten de stagiairs nog een aantal vakken volgen. Die zouden allemaal verband houden met de praktische kant van ongeveer elke rechtstak: burgerlijk procesrecht, handelsrecht, strafrecht... Ook zouden een aantal communicatievaardigheden aangeleerd worden (kontakten met de cliënt, tegenpartij, rechtbank) en zou er aandacht besteed worden aan de deontologische aspecten van de advocatuur.

Opmerkelijk is dat de lokale Ordes zich het recht voorbehouden om bijkomende voorwaarden te stellen om stagiairs al dan niet te aanvaarden als advocaat. De hervorming gebeurt 'onverminderd de bevoegdheid van iedere raad van de Orde tot het vaststellen van de overige stageverplichtingen.' Aan de bestaande rechtsonzekerheid wordt dus

NICARAGUA - 11.11.11-Leuven steunt een aantal projecten in een bananenrepubliek die nog altijd veel te verscheurd en veel te derde-werelds is. Nietemin: deze week in de bloemetjes, op de pagina's 4 en 5.

Eredktores lichting 1990

Geslaagd na herkansing

Een universiteit, en zeker een universiteit met enige faam zoals de KU Leuven, houdt eraan af en toe eens naar buiten te treden. Voor de KUL is dé gelegenheid bij uitstek voor een dergelijke profilering ongetwijfeld het patroonsfeest van de universiteit op 2 februari, feest van O.L. Vrouw Lichtmis. Traditiegetrouw heeft er dan een plechtige eucharistieviering plaats, al even traditiegetrouw ontvangen een drietal, volgens de KUL 'verdienstelijke', personen tijdens de academische zitting een *doktoraat honoris causa*. Vorige week heeft het rektorat de feestvarkens voor februari 1990 bekendgemaakt: Mike Ashby, M. Rutter en Roger Schutz-Marsauche. Op het eerste zicht onbekende namen.

(Foto Archief)

Er gaat echter geregeld een ander foot. Dit jaar bijvoorbeeld werd de mogelijkheid van een eredoktoraat voor een van de kandidaten af besproken met onder andere eerste minister Martens, terwijl net die kandidaat uit de boot valt. Iets dergelijks is enkele jaren terug ook voorgevallen. Het gevolg was toen dat de Commissie-eredoktoraten, die voorheen niet echt werkte, plots wel op dreef kwam.

Apart

Bovendien blijkt de universiteit niet altijd even consequent in de toekening van haar onderscheidingen. Zo werden in 1980 Nadine Gordimer, Zuidafrikaans anti-apartheidschrijfster, en in 1988 Denis E.Hurley, aartsbisschop van Zuid-Afrika en noit anti-apartheidsstrijder, gelauwerd. In hetzelfde jaar als Hurley werd echter ook een eredoktoraat uitgereikt aan André Laysen, toenmalig VBO-voorzitter, waarvan bekend is dat zijn financiële en zakelijke belangen in Zuid-Afrika het apartheidssysteem niet bepaald boykotten - intege-

deel. De KUL weigerde toen ook aartsbisschop Hurley te volgen in zijn vraag om een selectieve academische boycot van Zuid-Afrika. Hoe zwaar weegt een eredoktoraat dan als de universiteit zich niet eens consequent achter de ideeën van haar gelauwerden wil scharen?

Citaat

Het is dan ook niet altijd even duidelijk wat de universiteit nu precies wil uitdrukken met het verlenen van haar eredoktoraten. Als een voorgesteld laureaat aan hoogstaand wetenschappelijk werk doet, ligt de motivatie voor de hand. De universiteit als onderzoeks- en onderwijsinstelling lauwt mensen die tot onderzoek en onderwijs een belangrijke bijdrage leveren. Dit jaar gaat die redenering op voor twee van de drie kandidaten. Zowel Ashby, materiaalkundige, als Rutter, kinderpsychiater, hebben blijkbaar baanbrekend werk verricht in hun vakgebied. Ze skoren ook indrukwekkend hoog op de Science Citation Index en de Social Science Citation Index. Die indeksen geven weer hoeveel keer een wetenschapper jaarlijks door andere wetenschappers wordt geciteerd, waaruit men dan de wetenschappelijke relevantie van zijn werk kan afleiden.

Ashby bijvoorbeeld, de kandidaat voorgesteld door Toegepaste Wetenschappen, is meer dan actief op het gebied van de toegepaste materiaalkunde: hij zoekt naar een verklaring voor de functionele eigenschappen van verschillende materiaal families. De blijkbaar overbekende Ashby-diagrammen, de *deformation en fracture mechanism maps* zijn van zijn hand. Verder heeft hij in de Verenigde Staten een fiks aantal wetenschappelijke prijzen en medailles ontvangen, is hij editor van het prestigieuze tijdschrift *Acta Metallurgica*, en schrijft hij pedagogisch verant-

volg op p.2

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen); dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

LaLaLa

Normally, I try to steer clear of these things, keep a low profile. But it is unlikely that many of us foreign readers of the Veto could fathom Koen Hendrickx's review (30/10/89) of LaLaLa Human Steps, and that's why I would like to try to improve the situation by providing a kind of interpretive guide of it's deeper logic. There are apparently just some things that the CLT didn't prepare us for. So open up that Veto again to page 5 and follow right along. (1) "een grote publiekstrekker": this is something different than merely playing before a large public. LaLaLa was a crowdpuller, a box-office draw; "strekken" means cohesion is somehow involved, those tricky Canadians somehow forced people to come. And as we all know, large gatherings of people are in principle suspicious.

(2) "voor een kwart van het totaal aantal verkochte kaartjes": this phrase implies a relationship between artistic production and money, which is, of course, absurd. The thought conveyed here is that by selling a lot of tickets, something pure and virginal has been soiled, and the proper reaction is disgust. If you weren't disgusted the first time you read that, now is your chance.

(3) "Zoete koek": this is what they call symbolism in learned circles. The "zoete koek" represents gratification of a dubious value, analogous to oral gratification, and just as bad for you. The "zoete koekje" marks, as Plato once put it, the victory of the merely pleasant over the Good, and the stomach over the Mind. "Zoete koek" is the bait by means of which LaLaLa became a "publiekstrekker", get it?

(4) "Televiesijl": LaLaLa's performance is to be compared to the "televiesijl". But if you translate "televiesijl" as "television" you are lost, because "televiesijl" functions here as a sign of the apocalypse, the signal of the end of all meaningful human experiences. It means the fragmentation, the loss of continuity and wholeness, associated with the wasteland at terminus of the world. In the future, MTV could be an accurate representation of reality, and only art can save us for this fate. Remember to take this seriously.

(5) "Het applaus weerklinkt... aan het circus en aan sportmanifestaties": this identifies the audience's reaction as belonging to a distinct socio-economic collectivity, the foot-stomping, belly laughing "zoete koek" eating type. With real art, there corresponds the certain way of clapping, by a certain sort of people. We are encouraged to feel a nostalgia for the time when the peasants and their folk arts (carnival, "poppenkast") where still in the country and not in the theatre.

(6) "Uitverkoop van ethnische cultuur": Believe it or not, cultures are permitted to integrate with one another. If you now feel threatened by this, you have an insight into the inner logic of xenophobia.

(7) "Veel amusement, maar weinig kunst": entertainment and art are seen as mutually exclusive, so those of you who fell asleep at Jan Fabre two years ago are on the right track.

Hopefully these seven points will aid in international understanding. As for the judgment of the review after managing to comprehend it, I want my MTV. Get it?

Rennie Stuart

OAV

Met verontzetting heb ik kennis genomen van het artikel "Veto op de O.A.V." in Veto nr. 5. Het is blijkbaar de bedoeling van sommige kringbesturen om, via formele procedurekwesties, Veto te censureren. Waarom? Welke artikelen mogen de studenten niet lezen? Misschien het artikel over de politieke vluchtelingen en de familie Tel? In dit artikel wordt standpunt ingenomen ten verdediging van de migranten tegen racisme.

Waarom willen sommige kringbesturen verhinderen dat de studenten kennis nemen van de hen omringende sociale realiteit? Of is het de Anti-racistische koers en sociale bekommernis die niet kan? Voor bepaalde kringen in ieder geval wel. Zo komen we in het VTK-kringblad lezen: "Toch leeft bij het VTK nog de idee dat rond vele maatschappelijke problemen niet moet gewerkt worden. Loko is geen antiracistische organisatie maar een studentenkoepel." Zo probeert VTK en tegenstelling te creëren tussen "een studentenkoepel", dus de studenten, en het antiracisme. Dit doet mij sterk denken aan de affiche vorig jaar "Rotzooi op Rood Nivo" van het fascistische NSV. Voor de studenten van het Vlaamse Blok is Veto blijkbaar ook een doorn in het oog. De beslissende O.A.V. gaat door op vrijdag 10 november. Als antiracist zal ik er zeker zijn om Veto te verdedigen. Ik hoop dat vele progressieven mijn voorbeeld zullen volgen.

Geert Goderis

Frère Roger heerde er dan ook als het ware een bijna vanzelfsprekende consensus, zowel bij de akademische overheid, Akademische Raad als de studenten. Ook kardinaal Dannaels, alhoewel natuurlijk niet rechtstreeks bij de besprekingen betrokken, was duidelijk ingenomen met het voorstel. Roger Schutz had van in het begin een hoop dingen mee. Hij zou namelijk nog vóór de adviezen van de commissie direct op Akademische Raad zijn voorgesteld door Mgr. Maertens, rektor van de Kulak en zwaargewicht op Akademische Raad. Pas daarna zou aan de faculteit Godgeleerdheid gevraagd zijn over hem een dossier op te stellen, dat daarna terug naar Akademische Raad is gegaan. De consensus leek echter al vast te staan.

De akademische zitting op 2 februari, waar de eredoorkosten gelauwerd worden, zal dus niet veel ophef maken. Geen enkel controversieel figuur, geen enkele opzienbarende visie. Jammer dat de universiteit deze gelegenheid niet echt aangrijpt om een duidelijk standpunt, een politieke visie naar buiten te brengen, zoals ze in het verleden wel al heeft gedaan. Net zoals vorig jaar heeft men geen enkel risico genomen bij de keuze van de laureaten: twee brave wetenschappers en een goed kristen. Het kan natuurlijk niet elk jaar feest zijn.

Lut De Boel

Psychologische Kring

• Ma 6/11 om 22.00 u: Drankavond in de Shrink, ink. gratis.

• Di 7/11 om 22.00 u: Optreden van 'Hum Hum' in de Shrink, ink. gratis; vanaf 21.00 u al: Hoogaarden aan 20 fr.

• Wo 8/11 om 21.00 u: Bierpromotie: vatenbieren min vijf frank, Stella en Vieux Temps tot 10 frank, in de Shrink, ink. gratis.

• Do 9/11 om 22.00 u: Shrink-dans-luif in de Lido, ink. 30 mét/70 zonder.

Germania

• Wo 8/11: met de bus naar de boekensale, vertrek om 13.00 u vóór de fabrik, Blijde Inkomststr. 11, tickets (150 fr.) te verkrijgen op de permanentie, ook niet-germanisten welkom. Om 20.00 u: redaktievergadering 't Germaantje, in de permanentie.

Medika

• Di 7/11 om 20.00 u: Debat 'Minds Brain' met professoren Roelants en Vergote (HW) en prof Callens (geneeskunde) en dr. Van Dongen, in aud. Gasthuisberg.

Romania

• Di 7/11 om 19.30 u: Debat 'Paaseksamen, ja of nee?', in MSI, ink. gratis.

• Wo 8/11 om 18.00 u: Doop; om 23.00 u: Dooptuif in de Lido, ink. 50/70.

Ekonomika

• Di 7/11 om 21.00 u: Schaats-TD op IJsschaatsbaan Priouette in Haasrode, busdienst Domsus - Erasmus - Mercuur.

• Do 9/11: Bierrally, vertrek in de Mercuur.

Historia

• Wo 8/11: begin volleybalkompetitie.

• Do 9/11: Doop en doop-TD in zaal Isol. Om 21.00 u: Start danslessen, in het Arenberginstituut.

Klio & Mecenas

• Di 7/11 om 20.30 u: 11.11.11-concert op de 8ste verd. L&W, ink. 100/120.

Rechtsstudenten

← vervolg van p.1

plaats komt het nieuwe reglement neer op een geveelige studieverzwaren. Er bestaan weinig of geen al round-advokaten, om de eenvoudige reden dat het recht veel te kompleks geworden is opdat één individu het grondig zou kunnen beheersen. Daarom is er niets verkeerd aan de praktijk om zich na vijf jaar studies te specialiseren. Iemand die bijvoorbeeld carrière wil maken in belastingrecht, moet wel iets afweten van familie- of strafrecht, maar in zijn opleiding heeft hij daar toch al de beginselen van gezien. Door het nieuwe reglement wordt de stagiair verplicht om twee bijkomende jaren procedurerecht te volgen. En dat is voor wie in de praktijk gaat vrij zinloos.

Uitbuiting

Daar bovenop heeft het nieuwe reglement belangrijke financiële implicaties. Tijdens de stage, zoals die nu georganiseerd is, heeft de stagiair de verplichting voor zijn patroon te werken en bovendien pro Deo-werk aan te nemen. Pas in de derde plaats kunnen ze voor eigen rekening werken. Ze worden nauwelijks of niet betaald door hun patroon (het komt zelfs voor dat ze moeten betalen om bij iemand stage te mogen volgen). Voor hun pro Deo-werk wordt hen door de overheid een bespottelijk lage vergoeding betaald.

Er kunnen overigens bedenkingen gemaakt worden bij de morele kant van de pro Deo-praktijk. Wie geen advocaat kan betalen, ziet zijn zaak eigenlijk gereduceerd tot oefening voor leerling-advokaten. Deze worden bovendien niet bepaald aangemoedigd om zich bijzonder hard in te zetten. Dat doet niet veel goeds verwachten voor de juridische positie van minvermogenen.

Bovendien werkt zo'n situatie misbruiken in de hand. Het komt namelijk voor dat een stagiair telefonisch een pro Deo-behandeling belooft, en dan later het volle tarief aanreket. De cliënt kan niets verwachten en zal ook niet gaan een rechtszaak beginnen tegen zijn advocaat, die hij op dat moment dringend nodig heeft. Als hij dat toch zou doen, moet hij zich niet veel illusies maken over de vraag welke partij de sympathie heeft van de rechter (zelf meestal een oud-advokaat).

Dit alles heeft tot gevolg dat wie kiest voor een carrière in de advocatuur rekening moet houden met een in financieel opzicht moeilijke start. Vaak kunnen de stagiairs niet rond komen met wat ze verdienen, en moeten ze nog drie jaar door hun familie gesteund worden. Dat maakt de advocatuur meteen een stuk minder interessant voor wie niet uit de gelegeerde lagen van de bevolking komt.

Het nieuwe reglement, zogenaamd opgesteld om de kwaliteit van de advo-

katuur te beschermen, heeft alvast een voor de gevestigde advocaten gunstig neveneffect. Er zullen minder afgestudeerde juristen voor de advocatuur kiezen, omdat de financiële last te zwaar wordt. Je kunt hier dan ook gerust spreken van een behoudsgezinde reflex van de Orde van Advokaten.

Mark Hendrickx
Luc Janssens

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 16
nr. 7
6 november
1989

Ver. uitg. Walter Pauli,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Johan Reymiers
Redaktiesekretaris: Walter Pauli

Redaktie:
Erik Paredis, Jan van der Linden
Vakbondsdelegatie: Stef Wauters

Doka:
Geert Borgers, Hendrik Delagrang, Wilfried Poelmans,
Marie-Christine Rondou

Tekeningen: NIX
Layout- en vormgeving:
Donatienne Brasseur,

Luc Janssens, Marsel Lauwers,
Erik Paredis, Johan Reymiers,
Ronny Tielens, Paul Vandepuit,
Jan van der Linden

Medewerkers:
Marc Carre, Lut De Boel, Filip De Keuleleere, Kris Hendrickx,
Mark Hendrickx, Luc Janssens,
Benoit Lannoo, Paul Nuyts,
Lodewijk Steenwegen

Eindredactie:
Jan van der Linden
en Johan Reymiers (assistentie)

Zetwerk
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij
Rotatyp Brussel (8000 eksemplaren)

ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen

Studenten: 250,-; niet-studenten:
300,-; steun vanaf 600,-; over te
schrijven op rek. nr.
001-0959719-77

Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen

Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Eredoktoraten 1990

← vervolg van p.1

woorde wetenschappelijke literatuur. Het palmares van Rutter, voorgesteld door de geneeskundefakulteit, is nog veel indrukwekkender. Het werk van de man is niet alleen belangrijk voor geneeskunde (kinder- en jeugdneuro-psychiatrie, kindergeneeskunde, epidemiologie en sociale geneeskunde) maar ook voor psychologie en pedagogie, jeugdcriminologie en sociologie. Bovendien is Rutter ook een veelschrijver, op ongeveer alle domeinen waar hij actief is.

Beide eredoorkosten schijnen op wetenschappelijk vlak hun onderscheiding dus wel waard te zijn. Er bestaan blijkbaar echter nog andere redenen dan "wetenschappelijke bedrijvigheid" om een onderzoeker te laureëren. Rutter en Ashby waren namelijk dringend aan een herkansing toe. Ze zijn immers allebei ooit voorgedragen voor een fakultair eredoorkoraat (uitgereikt op fakultair in plaats van op universitair niveau): Rutter voor geneeskunde in 1985 en Ashby voor de jubileumviering van de ingenieursopleiding in 1989. Het feest is toen echter voor geen van beiden doorgestaan. Naast Ashby waren er voor Toegepaste Wetenschappen immers nog twee andere kandidaten, en drie was te veel. Rutter viel uit de boot omdat hij terzelfdertijd eerder aangegane verplichtingen in de Verenigde Staten had.

Nu lijkt het er een beetje op dat de wetenschappers met een ander - dit keer universitair - eredoorkoraat moeten gepaard worden. Onder de hoofding 'Zijn wetenschappelijke contacten met de KU Leuven' in het dossier over Rutter staat bij voorbeeld: "De vraag in 1984 hem de titel van Doctor Honoris Causa (op fakultair niveau, ndr) toe te kennen, had o.m. ook de bedoeling deze contact-

ten nog te intensifiëren. Sinds 1985 (het niet toekennen van deze titel) hebben wij deze contacten niet meer durven verderzetten. Wij zijn er echter wel van overtuigd dat Prof. Dr. M. Rutter ook in de toekomst opnieuw, op geregelde tijdstippen, bereid zal zijn naar Leuven te komen..." Op zich ligt het voor de hand dat het uitreiken van een eredoorkoraat de contacten tussen bepaalde onderzoekers en instellingen bevordert. Maar het is wel jammer dat men een voorstel voor een eredoorkoraat motiveert met het argument dat het eredoorkoraat de om bedenkelijke redenen 'gespannen verhouding' tussen een fakulteit en een wetenschapper moet bijleggen.

Katoliek

Voor de derde eredoorkor ligt het helemaal anders. Roger Schutz-Marsauche heeft helemaal geen wetenschappelijk werk geleverd. Veel beter bekend onder de naam Frère Roger, is hij de stichter en bezieler van de geloofsgemeenschap van Taizé in Frankrijk. Opggericht in 1940 is Taizé uitgegroeid tot een door spiritualiteit geïnspireerd trepunt voor jongeren, waar de oekumenische contacten centraal staan. De KU Leuven lauwt Frère Roger dan ook vooral omwille van zijn verdiensten voor de oekumenische gemeenschap en zijn betekenis voor een groot aantal jongeren. Het gaat niet onmiddellijk om zijn - eertijds sterkere - sociale bewogenheid. Met het toekennen van dit eredoorkoraat doet de KU Leuven dan ook niet veel meer dan het uitdrukken van haar geloof in een evangelisch-kristelijke levenswijze en levenswijze.

Het is zo'n beetje de gewoonte dat er aan deze katoelike universiteit elk jaar een katoeliek of kristelijk geïnspireerd figuur bij de eredoorkosten hoort. Rond

Repetitoraten onder de loep

Wie rijk is, krijgt lekkers

Wie vanuit het middelbaar naar het hoger onderwijs trekt, wordt niet alleen gekonfronteerd met een heel nieuwe manier van 'leven', maar krijgt ook te maken met andere onderwijsvormen en massa's nieuwe leerstof. De eerste maanden heb je er dikwijls geen idee van hoe je nu best je tijd indeelt en kan je gerust wat hulp gebruiken om een overzicht te krijgen over je leerstof. De KU Leuven heeft daarvoor enkele gespecialiseerde diensten uitgebouwd: onder andere bij het monitoraat en de Dienst voor Studie-advisie kan je gratis terecht wanneer er op studiegebied problemen opduiken. Maar al tientallen jaren zijn er ook repetitoraten actief in Leuven. Voor veel geld kan je daar individuele studiebegeleiding krijgen. Vooral in de faculteiten Rechten en Economie wordt er druk gebruikt van gemaakt. Maar bij de kwaliteit van de repetitoren kunnen nogal eens vragen gesteld worden.

Toen Veto verleden jaar een uitgebreide reportage wijdde aan de repetitoren-buro's konden we nog schrijven dat "de discussie rond het repetooraat ondertussen wat geluwd (is)". Op het moment vind je in de media echter regelmatig bijdragen over de repetitoraten. Ook het laatste nummer van Balans, het kringblad van VRG, bestaat uit uitgebreid aandacht aan het verschijnsel.

Schommel

Dat het precies Balans is, dat het fenomeen belicht, is geen toeval. Binnen de Rechtsfaculteit, en ook binnen de faculteit Economie, wordt het repetooraat door veel studenten als een vanzelfsprekendheid aanvaard. Blijkbaar zien zij die vorm van prive-studiebegeleiding als een garantie om hun studies met succes door te komen. En de repetitoren-buro's spelen daar gretig op in door in hun werkcampagnes slaagcijfers tot 80 of 90% voor te spiegelen. In hoeverre dat klopt, is zeer de vraag.

In Leuven zijn er op dit moment minstens tien repetooraatsburo's actief. De grote beweren allemaal met 100 studenten of meer te zitten. Bij de kleintjes schommelt dat tussen de 25 en de 50. Een respectabel aantal dus, zeker als je weet dat er daarnaast ook 'free-lancers' zijn, afgestudeerden of oudere studenten die hun naamkaartjes op de valven hangen wanneer de examens naderen en die tegen betaling bijles geven. Uit onze reportage van verleden jaar bleek dat zelfs assistenten van de KU Leuven niet van repetooraatspraktijken terugschrikken, en ook tijdens de zomervakantie hingen er weer onge-neerd briefjes aan de economie-valven waarin assistenten bereidwillig studie-hulp boden. Tegen een kleine vergoeding, natuurlijk.

De begeleiding die al die repetitoren bieden, verschilt sterk van buro tot buro. In principe komt het erop neer dat de studenten via een intensieve begeleiding op korte tijd een grote hoeveelheid stof doorworstelen. Meestal moeten de studenten tijdens de week een stuk examenstof instuderen, schommelend tussen vijftig en honderd bladzijden. Tijdens de sessies wordt hun kennis van dat stuk getoetst, waarbij veel repetitoren de manier van vragen stellen van de betrokken prof trachten na te bootsen. Typisch is immers dat men zeer expliciet naar de examens toewerkt. In verschillende

frank per jaar. Studax - het buro dat nog door 'fenomen' Jean-Pierre Van Rossem gesticht is - slaat alle rekords: voor één sessie per week betaalde je verleden jaar 75.000 frank, voor twee sessies een jaar lang 98.000 frank, en de fanatici moeten voor drie sessies per week 130.000 frank afdoeken. Ook de randvoorwaarden zijn zeer streng. De volledige geldsom moet gestort zijn vóór de repetities beginnen. Wanneer zoon- of dochter lief zich niet voldoende inspant of eens 'bros', kan hij of zij aan de deur gezet worden. De geldsom wordt in dat geval niet terugbetaald.

Hoewel verschillende buro's zichzelf afficheren als 'repetitieburo KU Leuven' of iets dergelijks, heeft de universiteit eigenlijk geen enkele band met de repetitoren. Integendeel, men is er helemaal niet gelukkig mee. Zo wordt er door Studentenaangelegenheden al sinds 1980 een brochure gestuurd naar alle eerstejaars waarin op het gevaar gewezen wordt. "De kwaliteit van deze begeleiding is niet altijd gegarandeerd en over het nut bestaan vaak geprononceerde twijfels. Voorzichtigheid is zeker geboden, vooral indien utopisch hoge slaagscores voorgespiegeld worden tegen

probleem is met het monitoraat. De omkadering is er te klein ten opzichte van het sterk gestegen aantal studenten. Vele monitoren spelen trouwens slechts halfzijdig monitor. De rest van hun tijd moeten ze zich wijden aan wetenschappelijk werk. Dat gaat bijna onvermijdelijk ten koste van één van beide. En aangezien onderwijs nog altijd onderge-waardeerd wordt ten opzichte van onderzoek, is het nogal eens de monitoraatsbegeleiding die eraan moet geloven.

Bovendien bestaan de 'monitoraats-oefeningen' in de faculteit ETEW voor een belangrijk deel uit het geven van oefeningensessies bij hoorcolleges (zo staat het zelfs ingeschreven in de kollegeroosters). Monitoren fungeren op die manier als gewone assistenten en doceren eigenlijk examenstof. Een algemeen koördinator bestaat er evenmin.

Die kritiek op het monitoraat impliceert natuurlijk niet dat het dus maar afgebouwd moet worden. Het monitoraat is een waardevol initiatief. Maar het kan natuurlijk enkel functioneren wanneer er een afdoende omkadering is en wanneer de taakomschrijving van het monitoraat voldoende duidelijk is. Rond

REDAKTIONEEEL

Nicaragua

Toen in 1979 de Nicaraguaanse president Somoza ten val werd gebracht, kwam dat omdat een brede coalitie het Sandinistisch Front (FSLN) steunde. Er waren haast geen voorstanders meer van het *ancien régime*. De Sandinisten hadden echter de moeilijke taak om van een bananenrepubliek een democratisch land te maken. Hier-voor hebben zij niet, zoals vaak onterecht voorgesteld wordt, een dogmatisch marxistisch model gepredikt. De economie in Nicaragua is voor 60% in privee-handen. Nicaragua is géén eenpartij-staat, maar kent een politiek pluralisme dat verder gaat dan in de andere Middenamerikaanse landen.

Men heeft wel principieel gekozen voor sociale veranderingen: de Sandinisten wilden een menswaardig leven voor alle Nicaraguanen. Dat impliceerde een voorkeursoptie voor de armen: er kwam een plan-economie voor zover dat nodig was om de levensstandaard op een behoorlijk niveau te brengen. Deze politiek zorgde tussen 1979 en 1983 voor een groeiend Bruto Nationaal Produkt, dat bovendien een stuk rechtvaardiger verdeeld was dan in de Somoza-periode.

Het Amerika van Reagan kon zo'n Nicaragua echter onmogelijk dulden. De Amerikaanse invloed in Midden-Amerika was tijdens de vorige president Carter stelselmatig verminderd. Carter had immers de nadruk gelegd op de mensenrechten, niet bepaald het sterkste punt van de Middenamerikaanse regimés. Zijn opvolger Reagan noemde dit 'zwakte'. Hij begon een agressievere politiek, een kruistocht tegen alles wat hijzelf onder de noemer van het 'kommunistisch gevaar' bracht. Vrij spoedig bleek dat deze term betrekking had op elk regime dat zich niet expliciet vóór de politiek van de VS uitsprak.

Nicaragua werd onmiddellijk als de gevaarlijkste 'vijand' bestempeld. Het welslagen van dit model zou immers de *campesino's* in buurlanden als El Salvador, Guatemala of Honduras kunnen stimuleren. Hun toestand is immers te vergelijken met die van Nicaragua tijdens het Somoza-regime. De middelen die tegen de Sandinisten ingezet werden, waren dan ook buiten proportie. Er werd een leger 'contra's' gereisdeld die jaarlijks miljarden aan 'humanitaire hulp' kregen. Men startte een ideologische campagne tegen Nicaragua. De Amerikaanse vloot ging zelfs over tot het leggen van mijnen in Nicaraguaanse havens, een openlijke oorlogsdaad waarvoor het Internationale Hof van Den Haag de VS veroordeelde.

Door die Amerikaanse agressie kwam echter het 'Sandinistische alternatief' op de helling. De onwaarschijnlijke inflatie, de slechte economische toestand, de tijdelijke opschorting van democratische vrijheden, de hoge uitgaven voor defensie: het zijn allemaal haast onvermijdelijke gevolgen van de oorlog met de VS. Zonder internationale hulp had Nicaragua die VS-druk niet kunnen overleven. Ook onder Bush ziet het er niet naar uit dat de VS-inmenging direct zal afnemen. Internationale solidariteit blijft nodig.

Het 11.11.11-projekt van Leuven vinden wij dan ook een gelukkige keuze. 11.11.11 steunt een Derde Wereldland dat - met wisselend succes - van 'streven naar rechtvaardigheid' een reële beleidsopie maakt. Vandaag, na verschillende jaren oorlog, is die steun aan Nicaragua meer dan ooit nodig. 11.11.11-Leuven heeft een zinnige en actuele keuze gemaakt. De opmerkingen dat zo'n 11.11.11-kampagne 'rode propaganda' is, getuigt dan ook van veel simplisme, het simplisme van zij die hebben en weinig willen geven.

Achter dit plaatje gaat onvermoede wijsheid schuil. Maar wat is de weetbegeerte in het licht van de eeuwigheid?

(Foto Hendrik Delagranghe)

gevallen wordt ook aan de studiemetode van de student geschaafd en is er tijd voorzien om dieper in te gaan op problemen.

Jean-Pierre

Of die manier van werken didactisch verantwoord is, en of je er als student dus iets aan overhoudt, is dikwijls twijfelachtig. Iedere repetoitor heeft zowat zijn eigen methode opgebouwd, maar heel weinig begeleiders blijken over de vereiste kwalificaties te beschikken (zelfs niet zoiets minimaals als een aggregatie-diploma) om les te geven. De reacties van studenten op hun repetoitor is dan ook sterk verschillend. Sommigen beweren het aan hun repetoitor te danken te hebben dat ze geslaagd zijn - dikwijls met de motivatie "dat hij de stek achter de deur is" - anderen vinden dat ze veel tijd verloren hebben en enkel van buiten hebben leren blokken. Misschien verklaart dat laatste waarom heel wat studenten ook na hun eerste kandidatuur nog een repetoitor nodig hebben.

Hoewel het resultaat lang niet altijd verzekerd is en de begeleiding nogal wat vraagtekens oproept, is er één ding waarover alleszins geen twijfels bestaan: de financiën. Er moet dik betaald worden voor een repetoitor. De prijzen variëren van 20.000 frank tot 130.000

zware betaling." Maar zoals gezegd, maken toch heel wat studenten binnen Rechten en Economie gebruik van het repetoiraat.

Snor

De repetoitoren verklaren hun succes door te stellen dat de studiebegeleiding van de universiteit, het monitoraat vooral, een heel aantal studenten niet opvangt. Ook zouden heel wat ouders liever wat ekstra geld in repetoiraats-begeleiding steken, dan de kost van een bisjaar te moeten betalen. In Balans verklaart een repetoitor trouwens "dat een repetoiraat misschien wel duur is, maar als je daarmee een bisjaar kan uitsparen..."

Alleen moet je als ouder natuurlijk niet alleen bereid zijn die meerkost te dragen, je moet het ook nog kunnen. En dat zit wel snor in Rechten en Economie. Uit onderzoekingen van onder andere professor Lammerding blijkt alieszins dat de studenten in die faculteiten meestal uit de rijkere milieus komen. Bovendien kan je er niet onderuit dat repetoitoren ook gebruikt worden om gemakkelijker in de onderscheidingen te vallen en worden ze in bepaalde groepen studenten blijkbaar gezien als een soort 'status-symbool'. Paul Bogaert van Studieadvies: "De opkomst van de repetoitoren-buro's is ook een teken van deze tijd. Studenten zien hun tijd hier aan de universiteit reeds als een carrière. De prestatiedrang zit er diep in en er mag dan ook niks mislopen. Die mentaliteit is verkeerd."

Maar uit gesprekken met studenten blijkt dat zij er, net als de repetoitoren, dikwijls de nadruk op leggen dat de monitoraten niet de begeleiding bieden die zij nodig denken te hebben om te slagen. Inderdaad ligt het probleem ook voor een deel bij het monitoraat, of liever, bij de beleidsinstanties die verantwoordelijk zijn voor de uitbouw van het monitoraat.

Verzet

Het is allicht geen toeval dat er net in de faculteiten Rechten en Economie een

dat laatste punt heeft de Denkgroep Monitoraten van de Onderwijsraad heel wat werk verzet, maar verder dan een principieel akkoord van Akademische Raad om de beleidslinies uit die nota ook uit te voeren, is het nog altijd niet gekomen. En of men bereid is om geld vrij te maken voor een verdere uitbouw van het monitoraat, durven wij al bijna niet vragen op een moment dat heel wat faculteiten besparingen opgedrongen krijgen.

En toch moet er iets gedaan worden. Het succes van het repetoiraat is abnormaal en ligt zeker voor een deel bij de unief zelf. Tijd voor harde actie.

Eric Paredis

KAMERS

Hotelkamers in Leuven zijn vuil, saai en vooral duur. Je weet trouwens niet eens met wie je ze moet delen. Daarom willen de organisatoren van het derde Mosaic-kongres hun kongresgangers op koten onderbrengen. Misschien wel op jouw kot.

Mosaic is een internationale overkoepeling van studentenorganisaties. De Leuvense koepel Loko en een groep studenten uit Louvain-la-Neuve zetten van zondag 19 tot woensdag 22 november het derde Mosaic-kongres op touw. We verwachten hier in Leuven een vijftigtal deelnemers van zowat twintig verschillende universiteiten.

Niet dat die mensen veel tijd zullen krijgen om te slapen, maar laat ons dan toch maar doen alsof. We zoeken nog steeds bewoners van wat men een 'sociaal' kot pleegt te noemen, en die bereid zijn van zondagavond tot woensdagmiddag plaats te maken voor één à twee buitenlandse gasten. Geïnteresseerd? Spring dan gauw binnen op Kringraad, 's Meiersstraat 5 (op werkdagen ná 14.00 u).

A.I.B. en M.L.B., i.s.m. IMAST organiseren:

Meeting: "Jan Cools op de rooster"

Jan Cools en Shawki Armali (PLO) worden ondervraagd door:

Wim Deneuter (Solidair)
Jo Blommaert (De Morgen)
Mark Hoogsteyns (Belang van Limburg)

op donderdag 16 november om 20.00u
in de Kleine Aula (Hogeschoolplein)

Grondstoffen brandend aktueel

Het is vijf voor 11

Begin november staat traditioneel in het teken van de jaarlijkse 11.11.11-aktie. Ook dit jaar hangt ons landje weer vol met de gekende affiches en wordt er op grote schaal geld ingezameld. Belangrijker voor het NCOS, de organisator van het geheel, is echter het politieke luik dat aan deze actie is vastgekoppeld. De voorgaande jaren werd hierbij vooral de nadruk gelegd op het bereiken van de 0,7% van het BNP voor ontwikkelingssamenwerking. Dit had enig succes. De 0,7% is voortaan een publiek discussiepoint en een zaak van en voor de regering. De concrete uitvoering van allerhande regeringsbeloften laat wel nog op zich wachten.

Elk jaar wordt er wel rond een specifiek thema gewerkt. Dit jaar worden de schijnwerpers gericht op de internationale handel in grondstoffen. Het NCOS werkte een 'grondstoffenplan' uit. Daarin worden een zevental concrete en haalbare maatregelen opgesomd die de Belgische regering zou kunnen nemen om de situatie van de grondstoffenafhankelijke ontwikkelingslanden te verbeteren.

Het NCOS-plan is een moedige poging om de grondstoffenproblematiek onder de aandacht te brengen. Het gaat hier immers om een ingewikkeld onderwerp dat moeilijk in enkele slogans vertaald kan worden. De '0,7%-eis' van de vorige jaren was op dat vlak wellicht gemakkelijker aan de man te brengen. Toch ligt het in de bedoeling van het NCOS het plan door zoveel mogelijk verenigingen en organisaties te laten bezien en letterlijk te ondertekenen. Elke vereniging of organisatie zou namelijk een door haar ondertekend exemplaar van het grondstoffenplan, verpakt in een klein kartonnen doosje, moeten opsturen naar een lid van de regering. Dit schijnt aardig te lukken. Minister Eyskens zag zich in elk geval reeds verplicht de post te vragen niet langer massa's nagenoeg lege imitatiekontainers naar zijn prive-adres door te sturen.

De actie van 11.11.11 bestaat echter niet alleen uit het opsturen van doosjes en het verzamelen van geld. Bedoeling is duidelijk ook informatie te verstrekken en de grondstoffenproblematiek aan het publiek duidelijk te maken. De problematiek is op dat ogenblik bijzonder aktueel. Vorige week nog sprongen in Luxemburg de onderhandelingen af rond de hernieuwing van de Lomé-akkoorden. Deze reeks akkoorden worden afgesloten tussen de EG-lidstaten enerzijds en 66 ontwikkelingslanden uit Afrika, de Caraïben en de Stille Zuidzee - de zogenaamde ACS-landen - anderzijds, en dit voor een periode van telkens vijf jaar. De Lomé-konventie regelt de ontwikkelingssamenwerking en de handelsbetrekkingen tussen de twee partijen. De huidige - derde - overeenkomst loopt af in februari volgend jaar.

Nood

Lomé is in twee opzichten van belang voor de problemen van de grondstoffenafhankelijke ACS-landen. Het bevat namelijk een verzekeringfonds (Stabex), dat de grondstoffenexporteurs moet behoeden voor een al te drastische

daling van hun exportinkomsten als gevolg van prijsdalingen op de internationale grondstoffenmarkten. Dergelijke prijsdalingen zijn rampzalig voor landen die hun inkomsten halen uit de verkoop van een beperkt aantal onverwerkte grondstoffen. Burundi bijvoorbeeld is voor zo'n 85 à 90% van zijn inkomsten afhankelijk van de koffieuitvoer. De recente vrije val van de koffieprijs betekent dan ook meteen dat Burundi een substantieel deel van zijn inkomsten kwijt is. Ter compensatie van deze inkomensderving kan het dan een beroep doen op middelen uit het Stabex-fonds. Deze gelden dienen later in een periode van hoge prijzen en goede exportinkomsten te worden terugbetaald.

In theorie betekende de oprichting van het Stabex-compensatiefonds dus een stap in de goede richting. In de praktijk zijn de financiële mogelijkheden van Stabex ruim onvoldoende. Vooral de jaren '80 waren voor de grondstoffenafhankelijke landen een moeilijke tijd. Zo leed in 1986 Sub Sahara Afrika (het deel van Afrika ten zuiden van de Sahara) door de aanhoudende prijsdalingen een verlies van 19 miljard dollar, of viermaal het bedrag dat het dat jaar aan noodhulp binnenkreeg. En in 1987 liepen de

Midden-Amerika: bananerepublieken, of de lushof van de VS?

(Foto N.&B. Delagrangé)

geleden minderinkomsten van de ontwikkelingslanden zo hoog op dat slechts de helft (15,2 miljard frank) van de gewettigde aanvragen voor hulp uit het Stabex-fonds ook effectief kon worden uitbetaald.

Bonen

De financiële armlag van Stabex dient dus dringend te worden uitgebreid. Het ziet er echter naar uit dat de EG-landen hiertoe niet voldoende bereid zijn: een verhoging van de middelen met 10% is voor hen het maximum. Dat is veel te weinig wanneer men bedenkt dat Angola en misschien nog een aantal andere ontwikkelingslanden de ACS-groep zouden komen vervoegen. Als eerste concrete maatregel voorziet het NCOS-grondstoffenplan dan ook dat België het goede voorbeeld zou geven door zijn eigen bijdrage tot het Stabex-fonds met één miljard frank te verhogen.

Dit goede voorbeeld zou België volgens het NCOS ook op nog een ander vlak moeten geven. De producten uit de derde wereld worden namelijk nog steeds gekonterfeerd met protektionistische maatregelen van de industrielanden. Opvallend hierbij is de 'anti-verwerkingsfilosofie' die de EG huidige ten overstaan van derde-wereldproducten. Naargelang een product meer verwerkt is, worden hogere invoerheffingen toegepast. Op onverwerkte kakaobonen bijvoorbeeld wordt een invoertaks van 3% geheven, op kakaopoeder 16%. Hetzelfde geldt voor koffie: op groene koffiebonen heft men 9% invoertaks, op gebrande en gemalen koffie 16,5%.

Voer

De achtergrondfilosofie hiervan is duidelijk: voor de EG-landen blijft de derde wereld maar beter zijn rol van goedkope grondstoffenleverancier spelen. Voor het NCOS kan dit uiteraard niet. Het gaat niet op de ontwikkelingslanden te belemmeren in de productie en uitvoer van meer bewerkte producten, en hun afhankelijkheid van grondstoffenuitvoer in stand te houden. In het NCOS-grondstoffenplan wordt dan ook gevraagd dat de Belgische regering zich zou inzetten om de handelsbelemmeringen tegen producten uit de derde wereld uit de weg te ruimen.

De aan de gang zijnde Lomé-onderhandelingen bieden hiertoe een mooie gelegenheid. De Lomé-akkoorden bevatten immers een onderdeel waarin bepaald wordt welke invoertarieven mogen worden geheven op de producten uit de ACS-landen.

De problematiek omvat echter veel meer dan de moeilijkheid van de hoge invoertaksen. Een nog veel grotere belemmering voor de grondstoffenexporterende landen vormt hun afhankelijkheid van multinationale ondernemingen (MNO's). De commercialisatie, handel en verwerking van de meeste grondstoffen wordt haast volledig gemonopoliseerd door een handvol MNO's. Een voorbeeld slechts: een 85 à 90% van de internationale handel in koffie wordt

gecontroleerd door zo'n 3 à 6 ondernemingen.

Bar

Deze bedrijven gebruiken hun kennis over het marktgebeuren en hun vermogen om dit marktgebeuren te manipuleren en te sturen uiteraard niet onmiddellijk in het voordeel van de ontwikkelingslanden. De almacht van de MNO's verhindert dat de ontwikkelingslanden zelf enige greep of zicht op de internationale handel krijgen: het is voor hen dan ook een haast onbegonnen werk om zelf de verwerking en distributie van hun grondstoffen aan te pakken.

De kakaoproducerende landen hebben geprobeerd om een groot deel van de inkomsten uit de verkoop van chocoladeproducten naar zich toe te halen, via investeringen in infrastructuur voor de verwerking van hun grondstof. Maar de poging strandde op plots - maar door de MNO's wel voorziene of zelfs gestuurde - verschuivingen in de chocolademarkt: de pure chocoladereep bijvoorbeeld verloor op enkele jaren tijd enorm veel terrein tegenover de 'candy bars'. De investeringsinspanningen van de kakaoproducerende landen, juist gericht op de vervaardiging van die chocoladereep, waren dus tevergeefs.

Schuld

In het plan pleit het NCOS voor een bindende internationale gedragscode voor MNO's: op die manier zouden tenminste de grootste misbruiken ten gevolge van het marktmonopolie van de MNO's moeten worden ingedijkt. Dat het NCOS ook met deze eis tegen de stroom in roeit, is duidelijk. De barslechte economische toestand waarin zich een heel aantal ontwikkelingslanden bevinden, maakt dat zij in de laatste jaren meer en meer gedwongen zijn zich onvoorwaardelijk te 'geven' aan buitenlandse investeerders. Dit mag de Belgische overheid er echter niet van afhouden terzake toch initiatieven te nemen. Hetzelfde geldt ook voor de schulden-

berg waarmee de derde wereld te kampen heeft. Tussen schuldenberg en grondstoffenproblematiek bestaan bovendien nauwe banden. Juist de lage grondstoffenprijzen hebben de exporterende landen ertoe gedwongen aanzienlijke leningen aan te gaan bij de Westerse banken. Pogingen om nadien deze leningen af te betalen door het opdrijven van de grondstoffenuitvoer leidde tot verdere prijsdalingen op de internationale markten. Hierdoor kwamen een aantal landen in een wanhopige situatie terecht. Zo diende Soedan in '88 voor de aflossing van zijn schulden een bedrag neer te tellen dat overeenstemde met 142,3% van zijn exportinkomsten.

Kwijtschelding van schulden is in dergelijke gevallen de enige en onvermijdelijke remedie. In het plan vraagt het NCOS dan ook aan de Belgische overheid aan de lage inkomenslanden de schulden uit leningen van staat tot staat, en minimum 30% van de schuld tegenover de nationale Delcrederdienst kwijt te schelden.

Samen met de andere eisen vormt het grondstoffenplan van het NCOS dus wel een stevig pakket, waar de politici letterlijk en figuurlijk niet zomaar naast kunnen kijken. Of dit alles uiteindelijk zal resulteren in rechtvaardigere internationale handelstruiken, is een andere kwestie. Ook de 0,7%-eis wacht immers nog steeds op zijn uitvoering.

Marc Carre
Kris Hendrickx

PRODUKTEN uit NICARAGUA

bananen, koffie, rum,
honing, sesampasta,
t-shirt en dossier over
10 jaar Sandinisme

OXFAM-
WERELDWINKEL
LEUVEN
Tienestraat 140

11.11.11

- ▲ Gedurende de hele week: plantjesverkoop in de fakulteiten en aan de Alma's.
- ▲ Gedurende de hele week: vertoning van de NCOS-diareeks over de internationale grondstoffenhandel.
- ▲ Woensdag 8/11: 11.11.11-hongermaaltijd in Alma 2 en Alma 3 met uitgebreide informatie over de projecten in Nicaragua die door de studenten gesteund worden.
- ▲ Woensdag 8/11: 11.11.11-Nicaragua-avond om 20.00 in Auditorium Vesalius 00.17. Vertoning van de documentaire film "Nicaragua, bloed en honing" uit '87 van Peter Zuarta, waarin een beeld wordt geschetst van Nicaragua, 8 jaar na de omverwerping van het Somoza-regime. Na de film volgt een panelgesprek met twee professoren van de universiteit van Managua en twee Belgische studenten, die het land gedurende enkele maanden bezocht hebben.
- ▲ Donderdag 9/11: fakkeltocht voor een rechtvaardige grondstoffenhandel met de derde wereld en voor steun aan het NCOS-grondstoffenplan. Gedurende de fakkeltocht worden de verschillende onderdelen van het plan uiteengezet. Vertrek: 20.00 u op het Laudeuzeplein.

sp^orta

INFO
TIENESTRAAT 130
3000 LEUVEN
TEL. 016/23 46 53

SKIËN MET Z'N ALLEN...
ZONDER TE VALLLEN

11.11.11 steunt Nicaragua

Zeg nooit 'Chiquita' tegen een Cariza

Vershillende derde wereldlanden geraken niet uit hun impasse door de mank lopende economie. Dat komt vooral door de internationale handel. Derde wereldlanden, die eerder producenten zijn dan konsumenten van grondstoffen, worden stelselmatig gekonfronteerd met dalende prijzen voor hun produkten. Een van de meest tekenende voorbeelden in dit verband is Bolivia, waar de kostprijs voor het delven van het tin hoger ligt dan de verkoopprijs. Nicaragua is in de reeks van derde wereldlanden een uitzondering omdat het in de mate van het mogelijke een 'ongebonden' land is. Het is alleszins geen land dat behoort tot het 'Westerse' kamp. Dat brengt zo zijn eigen karakteristieken met zich mee.

Voor het Nicaraguaanse volk in 1979 president Anastasio Somoza, zijn familie en *Guardia's* aan de kant zette, kende het land een economie die kenmerkend was voor de hele Midden-Amerikaanse regio. Ook vandaag geldt die - behalve voor de bevrijde provincies van El Salvador - voor de rest van Centraal-Amerika. Deze regio bestaat uit een handvol kleine landjes, waarvan haast alle gronden in handen zijn van een kleine minderheid. Deze bourgeoisie, die best vergeleken kan worden met de oude Europese grondadel, is meestal op één of andere manier verbonden aan het heersende regime. De grote plantages die zij bezitten nemen haast de hele landbouwoppervlakte in beslag. Men verbouwt er exportprodukten, zoals koffie en bananen. De onvermijdelijke *United Fruit Company* weet het hele zaakje - ook politiek - binnen goede banen te leiden: Midden-Amerika funktioneerde als de eksotische tuin van de Verenigde Staten.

De revolutie tegen Somoza kon alleen maar slagen omdat de Nicaraguansen

hoopten op veranderingen: meer politieke vrijheid, een betere levensstandaard. Economische veranderingen waren dan ook een absolute prioriteit voor het nieuwe regime. De bezittingen van Somoza werden na de machtsovername genationaliseerd. Ondernemers en grootgrondbezitters die niet met het oude regime hadden samengewerkt, lieten de Sandinisten echter ongemoeid. Op die manier ontstond in Nicaragua een gemengde economie. De staat bepaalt het brede makro-economische kader: bedrijven moeten produceren waaraan de Nicaraguaanse samenleving behoefte heeft. Binnen deze opgelegde voorwaarden kunnen ze kiezen. De politieke prioriteiten van de Sandinisten bestonden immers in het voorzien in de basisbehoeften van alle Nicaraguansen en een eerlijker verdeling van de rijkdommen.

Boycot

Hoewel de economische resultaten van de Sandinisten in de eerste jaren na de onafhankelijkheid zeer bemoedigend

Nicaragua: al 22 partijen op de lijst voor de verkiezingen van 1990.

(Foto N.&B. Delagrangé)

waren - er was een economische groei, de inflatie daalde van 84% naar 27%, er kwamen tienduizend nieuwe werkplaatsen - was dit succes van korte duur. Dat lag niet aan de Sandinisten zelf: vooral de internationale politiek en handel waren hiervan de belangrijkste oorzaak. In de eerste plaats is er de anti-Nicaragua-houding van de VS. Zij organiseerden een economische boycot, zij betaalden de kontra's. Vooral die laatste slagen erin de Nicaraguaanse samenleving danig te ontwrichten: zij hebben voor meer dan een miljard dollar schade aangebracht, en zorgen er door hun permanente dreiging voor dat een groot deel van de actieve bevolking in de landverdediging ingeschakeld wordt, in plaats van in het gewone economische proces.

Hiernaast is Nicaragua ook een Derde Wereldland *avant la lettre*. De schulden lopen schrikwekkend hoog op, de betalingsbalans verslechtert voortdurend, de prijzen voor de eigen produktie gaan mee in een internationale vrije val. Hierdoor moet Nicaragua vandaag dubbel zoveel koffie verkopen als enkele jaren geleden om één traktor aan te kopen. De Sandinisten hebben echter ook zelf belangrijke fouten gemaakt: men is voor een groot stuk moeten afstappen van de oorspronkelijk geplande landbouwhervormingen. Staatsbedrijven werden onder druk van de UNAG, een nieuwe vakbond die kleine boeren verenigt, afgeschafte en opgesplitst in kleine private boerenbedrijfjes. Dat gedeeltelijke mislukken van het landbouwbeleid van de Sandinisten moet echter ook gerelativeerd worden: de UNAG, die tegen hen de oppositie gevoerd hebben, bestaat ook uit Sandinisten. Bovendien zou onder de oude Somoza-diktatuur helemaal geen sprake geweest zijn van een verdeling van de grote plantages.

Chiquita

Een belangrijke stimulans voor de Nicaraguaanse landbouw zou bestaan in een grotere buitenlandse afname van haar produkten. Het voorbeeld van de bananenuitvoer toont echter aan dat dit niet zo gemakkelijk is. Vroeger werden

de Nicaraguaanse bananen immers uitgevoerd naar de VS. Deze markt is momenteel afgesloten. Daarna werden Zeebrugge en Gent de internationale centra van de Nicaraguaanse bananenhandel. In Gent heeft Oxfam Wereldwinkels bijvoorbeeld een grotere rijerij voor die bananen. Vanuit Vlaanderen worden de bananen dan verder getransporteerd naar Nederland en West-Duitsland. De konkurrentie die van de 'Amerikaanse' Chiquita komt, is echter bijzonder scherp voor de Tipito's en de Cariza, de merken van Nicaragua. Af en toe wordt de internationale bananenhandel ook met vreemde toestanden gekonfronteerd. Op dit moment bijvoorbeeld zijn er haast geen Nicaraguaanse bananen meer te verkrijgen: de

Oostduitse regering heeft ze *allemaal* opgekoekt.

Boeren

De 11.11.11-projecten van Leuven richten zich echter niet tot de internationale handel, maar richten zich op Nicaragua zelf. Het 11.11.11-komitee van Leuven ijverde ervoor om alle NCOS-projecten voor Nicaragua te steunen. Zes projecten kwamen hiervoor in aanmerking. Hoewel ze er verscheiden zijn, hebben ze tenminste één gemeenschappelijke component: de plaatselijke bevolking is overal betrokken. Zo zorgt men voor een nieuw kinderverzorgingscentrum in Santa Emilia. Landbouwerskinderen van minder dan zes jaar krijgen betere ontwikkelingskansen. Bovendien kunnen de vrouwen in de landbouw ingeschakeld worden. Totaal anders is dan weer het project van gezondheidszorg in Juan del Sur. In een regio van 650 vierkante kilometer is er slechts één gezondheidscentrum voor 16.000 mensen. Bedoeling is dat de kwaliteit hiervan stijgt: een beter medisch team dat in staat moet zijn om zijn werking uit te breiden naar afgelegen gebieden.

Ten derde is er een project van landbouwontwikkeling in La Conquista, een geïsoleerde streek met een arme bevolking. Om de landbouw een beetje op gang te krijgen heeft men drie veeveelbedrijven, die voor de revolutie in handen waren van de grootgrondbezitters, omgevormd tot landbouwoopdrates. Haast even arm als La Conquista is het gebied van de Pital-rivier. In dat stroomgebied moet er dringend werk gemaakt worden van een anti-erosie-project. De ontbossing heeft een erosie met zich meegebracht, waardoor de inkomsten van de landbouwers daalden. Zij zagen zich daarom genooddacht om ekstra brandhout te verkopen, waardoor er natuurlijk nog meer erosie kwam. Die spiraal moet dringend gestopt worden.

Durf

In tegenstelling tot de vorige projecten, die regionaal georiënteerd waren, steunt men ook een nationaal project: dat van boerenwinkels van UNAG. Dit boerensyndikaat heeft momenteel 198 boerenwinkels over het hele land. Die winkels bevoorraden ongeveer 140.000 gezinnen. Deze vorm van distributie is vrij populair: de produkten worden goedkoop verkocht, ze zijn eigendom van de leden zelf, er worden produkten aangevoerd die vroeger ofwel niet te koop waren, ofwel een te dure prijs hadden.

Het laatste project dat 11.11.11-Leuven steunt hangt hier nauw mee samen: de oprichting van boerenwinkels in de streek van de hoofdstad Managua. In die regio is er een lage landbouwproduktie en een platte landbouw, waardoor de levensmiddelen schaars en duur worden. Het project wil ook aan boerenwinkels in deze streek een stimulans bieden, ondermeer door het verhogen van de platte landbouwproduktie.

Walter Pauli

Het Nicaraguaanse model

Avonturen in een bananenrepubliek

di Amin Dada en Mobutu Sese Seko inkorporeren min of meer het beeld van de traditionele machthebbers in een derde wereldland: ze zijn protserig, spreiden veel maar totaal misplaatste *grandeur* ten toon, en kunnen hiermee hun onmenselijke en door en door corrupte regime niet verbergen. President Daniël Ortega van Nicaragua vormt op dit beeld een uitzondering. In de VS bestempeld als de inkarnatie van het 'kommunistische gevaar', is hij voor heel wat andere waarnemers een integere figuur die het ideaal van een volksrevolutie gestalte wil geven. Nicaragua heeft op politiek gebied immers een hele ontwikkeling doorgemaakt sinds de revolutie. Met veel goede aspecten, maar ook met schaduwzijden. Een kort portret.

In 1979 vluchtte Anastasio Somoza met zijn hele clan naar Miami. Het *Frente Sandinista de Liberación Nacional* (FSLN) nam de macht over, en voerde twee grote veranderingen door: een economische en een politieke. Vanzelfsprekend zijn ze complementair. Er is geen economische verandering zonder aanpassing van het politieke regime, en vice versa.

Het politieke bewind wordt voor het grootste deel bepaald door de Regeringsraad voor Nationale Wederopbouw, de *junta*. Die is - of althans, 'was' - samengesteld uit personen uit de verschillende geleidingen die nog in de Somoza-periode tot stand gekomen waren. In 1984 zijn er ook democratische, open verkiezingen gehouden voor de Nationale Raad. Onder druk van de VS waren er een aantal politieke partijen die deze verkiezing boycotten: het gaf de VS een alibi om deze niet te erkennen.

In februari 1990 zullen er opnieuw verkiezingen doorgaan. Deze worden voor een groot gedeelte georganiseerd door de 'Raad voor Politieke Partijen'. Hierin zetelen vier Sandinisten en vier leden van de verenigde oppositie, de 'groep van Veertien'. Zij behandelde de aanvragen van de politieke partijen om erkenning. Tot nu toe zijn er 22 partijen officieel erkend, een bijzonder groot aantal voor een derde wereldland. Om er zeker van te zijn dat de tegenstanders van Nicaragua - ditmaal niet zoudens

oproepen tot een boycot, en zo de destabilisatie verderzetten, heeft Nicaragua tal van waarnemers uitgenodigd, onder meer de Verenigde Naties, het Europees Parlement en de Organisatie van Amerikaanse Staten. Die moeten controleren of de verkiezingen reglementair verlopen. Soms kan zo'n verkiezing immers danig uit de hand lopen: in Haïti bijvoorbeeld werden de stembusgangers vorig jaar gewoon neergeschoten door de *Tonton Macoutes*.

Paniek

Het Nicaraguaanse systeem houdt veel rekening met de basis. Via massaorganisaties als vakbonden en jongerenverenigingen heeft het volk voortdurende inspraak en kan het meebeslissen. Een van de beste voorbeelden van de band tussen het volk en de Sandinisten is het merkwaardige feit dat het hele volk gewapend is om een aanval van de kontra's af te slaan. Geen enkel ander regime in de derde wereld durft het aan om z'n hele volk wapens in de handen te duwen. Ze zouden doorgaans onmiddellijk afgemaakt worden. Dat de Sandinisten dit wel doen, bewijst de massale steun van het Nicaraguaanse volk.

Dat betekent niet dat in Nicaragua alles van een leien dakje loopt. Door de permanente oorlogsfleer waarin het land zich bevindt, heeft men meer dan eens allerlei democratische rechten opgeschort. Voor een stuk zijn die te verant-

woorden, voor een stuk ook niet. De houding tegenover de oppositiekrant *La Prensa* is hiervan een goed voorbeeld. Af en toe hanteren de Sandinisten hun 'rode censuurpotlood' zeer strikt, en kan je afvragen of zij nog een 'vrije pers' weet te tolereren. Aan de andere kant moet men zich ook de vraag stellen in hoeverre *La Prensa* de elementaire regels van journalistieke deontologie niet overtreedt. Zo stuurde de krant in 1981 het volkomen onjuiste bericht de wereld in dat de suiker schaars zou worden. In een paniekreactie sloegen de Nicaraguansen aan het hamstern, en de suiker werd inderdaad schaars. Voor de economie van een ontwikkelingsland is zo'n reactie funest. Sinds 1987, in het kader van het Vredesverdrag tussen de Midden-Amerikaanse landen, mag *La Prensa* echter weer ongehinderd verschijnen.

Veel ernstiger is echter de kritiek dat Nicaragua herhaaldelijk de mensenrechten zou overtreden. De rapporten van Amnesty International, die we als de meest onpartijdige organisatie beschouwen, hebben een ambig karakter. In grote lijnen komt het er op neer dat er inderdaad toestanden zijn geweest die tegen de internationale overeenkomsten ingaan, maar dat er anderzijds elementen 'ter verontschuldiging' kunnen ingeroepen worden. Een vraag die wij ons blijven stellen, is of men op het gebied van de mensenrechten wel met 'verontschuldigen' kan uitpakken. Eksekuties zonder vorm van proces blijven hoe dan ook bedenkelijk.

De laatste mededelingen van Amnesty International wijzen echter op een verandering in de goede richting. Zo heeft Daniël Ortega een voorstel gedaan om mensenrechtenorganisaties als Amnesty International een actieve rol te laten spelen in de uitvoering van de Centraal-Amerikaanse vredesakkoorden. Toch blijven er 'diskussiegevallen' in oorlogszones. Waarmee we vanzelfsprekend op de centrale vraag in de discussie terugkomen: de oorlog. Neem de door de VS gesubsidieerde aanvallen van de kontra's weg, en er is veel kans - geen zekerheid - dat de economie beter wordt, de persensuur verdwijnt en de schendingen in verband met mensenrechten ophouden. Wij kennen tot nader order immers geen enkel land dat in een oorlogssituatie nooit in de fout gaat.

Walter Pauli

Het Stuc in 1989-90

"We willen nog altijd meer studenten in onze zaal"

Twee jaar geleden vierde het Stuc zijn tiende verjaardag in mineur. Was het Stuc te progressief, of durfde het net niet genoeg? Intern was men van oordeel dat er niet voldoende "artistieke ambitie" was. De vorig jaar aangeworven programmatoren Mark Deputter (teater en dans) en Dirk De Wit (film en video) moesten orde op zaken stellen. Het Stuc moest weer een eigen gelaat krijgen. Dat resulteerde in de eerste plaats in een overweldigend aanbod. Nu, weer een jaar later, worden duidelijker lijnen getrokken. Omdat er meer overheidsgeld vrijkomt, kan het Stuc zich beter profileren als productiecentrum. En de filmprogrammatie gaat, naast de traditionele 'kulturele' film, op zoek naar het betere commerciële werk. "Zo wordt 1990 onmiskenbaar een jaar van groei," luidt het.

Veto: Een jaar geleden hadden jullie als kersverse programmatoren uitgebreide, ronkende intentieverklaringen. Hoe kijken jullie vandaag tegen die taak aan?

De Wit: «Als programmator word je door het publiek gedelegeerd om te prospecteren. Dat betekent niet zomaar dat je hier en daar wat gaat bekijken. Je moet weten wat relevant is. Dat geldt op het nivo van de vorm, maar ook op dat van de inhoud: je moet het publiek een spiegel kunnen bieden. Een programmator moet historisch beseft hebben. Hij moet kunnen zeggen: dit is vroeger al gemaakt, maar dan veel beter. Zeker voor film is dat belangrijk. We zitten immers in een periode waarin men zegt: alles wat nu gemaakt wordt, zijn zwangzangen. Men bezingt het einde van de film. En toch zijn er nog cineasten die nieuwe manieren vinden om een verhaal te vertellen.»

Deputter: «Programmeren is werken op lange termijn. Je doet dat niet voor één stuk, niet voor één seizoen, maar voor tien seizoenen. Als je vergelijkt met andere steden, dan hebben wij hier in het Stuc een vrij trouw publiek. Dat heeft te maken met het feit dat wij al tien jaar lang in dezelfde lijn werken.»

De Wit: «Een programmator moet keuzes maken uit een enorm aanbod. Die keuzes maak je op basis van een profiel dat je wil hebben. Het Stuc legt zichzelf bewust beperkingen op. Anders dreig je terecht te komen in een voor-ek-

wat-wils-programmatie.»

Veto: Het Stuc kiest voor "kunstenaars die essentiële vragen stellen". Naar het Stuc komen is "meer dan ontspanning of cultuurconsumptie, maar ook meer dan loos experiment of moelijkdoenerij" schrijven jullie. Aan een universiteit moet zoiets kunnen, maar laten jullie het publiek er niet teveel voor opdraaien?

(Foto Archief)

Deputter: «Er zijn vorig jaar schitterende voorstellingen geweest. Als ik bij wijze van spreken mijn Top Tien zou moeten maken, dan zit 'Wittgenstein' daarbij, en 'On Wings of Art'. 'Het Heengaan' is van vorig jaar. 'Ca va', dat deze maand naar het Stuc komt, is vorig

jaar gemaakt. We hebben toen Vandekybus gehad. Wij hadden Dito'Dito, en ik ben nieuwsgierig naar wat zij nu gaan doen, nu ze met Jan Risema werken.»

De Wit: «Er wordt gezegd dat er niets goeds meer gemaakt wordt. Ik vind dat de houding van een publiek dat in zekere zin verwend is. Het kent de goeie stukken en is niet langer bereid om open te staan voor een zoektocht. Ik pleit er niet voor dat de produkities niet goed zouden moeten zijn, maar een heel belangrijke optie van het Stuc is dat je kunstenaars een kans geeft. Ook al zijn ze niet helemaal perfect, we kiezen altijd dingen die perspectieven hebben.»

Veto: Misschien kijken wij heel slecht, maar het Stuc lijkt ons toch veel werk te brengen waar niet genoeg uitkomt. Hilde Wils, Rosette de Herdt, Dito'Dito: hun werk is niet meteen denderend, maar ze krijgen voortdurend nieuwe kansen.

Deputter: «Voortdurend? Hilde Wils heeft twee produktes gemaakt: 'Judith' hier, met heel weinig middelen, en 'Heideveld' in Groningen. Ik goef toe dat de voorstelling in Leuven niet zo sterk was. Het had iets onvasts. In Nederland kreeg zij schitterende kritieken. Als wij Hilde Wils hier weer iets laten maken, dan is dat echt omdat wij denken dat zij talent heeft.»

«De kritiek is dan: het is nog niet rijp om naar buiten te laten komen. Ik ben het daar absoluut niet mee eens, hoewel ik de aard van de kritiek wel begrijp. Er worden inderdaad dingen gemaakt die niet klaar zijn om getoond te worden, maar dat is niet van toepassing op Hilde Wils en Dito'Dito.»

«Ik ga er wel mee akkoord dat je niet tot in het oneindige kunt gaan. Als blijkt dat het werk van die mensen op een dood spoor uitloopt, dan hoeft het voor mij niet meer. Maar anders dan bijvoorbeeld de Stadsschouwburg, is het onze taak om met die mensen mee te gaan, hen te volgen in hun zoektocht. Ik geloof dat wij in Leuven een publiek hebben dat daar voor open staat.»

Veto: Wat voor publiek is dat? Een studentenpubliek?

Deputter: «Het is een publiek dat de zaal doet vollopen telkens er een nieuw stuk naar Leuven komt. Voor het grootste deel bestaat dat uit studenten. In het begin van vorig jaar zijn wij ook wel geschrokken, toen bleek dat er zo weinig mensen in de zaal zaten. Maar van meet af aan hebben we gesteld, dat we minstens twee jaar met die strategie wilden doorgaan. Dan kun je naar de resultaten kijken. Een publiek moet je langzaam opbouwen.»

De Wit: «Toen we de filmkranjies zijn gaan maken, is het volk echt goed begonnen opdagen. Zeventig procent van de toeschouwers had geen Stuc-stuunkaart, en het waren allemaal jonge mensen. Dat bewijst toch dat we mensen aanspreken buiten het traditionele Stuc-publiek.»

«Maar het klopt wel dat bepaalde voorstellingen minder studenten aantrekken. Als programmator moeten wij daar wat aan doen. We moeten die 'moelijkere' dingen blijven verdedigen naar de studenten toe. In de eerste plaats moet je de mensen overtuigen om te komen. En als ze komen, dan moet je hen informeren over het hoe en het waarom. Daarom willen we de kringafgevaardigden beter inlichten over de programmatie.»

Deputter: «Zowel voor theater als voor film hebben we er voor gekozen, in langere reeksen te programmeren. Op die manier kun je door mond-aanmond-reklame publiek winnen. Dat was duidelijk het geval bij 'On Wings of Art', dat tien talent keren werd opgevoerd. Er kon maar vijftig man in dat zaaltje, maar de eerste dagen zat het niet eens vol. Na de derde dag begon dat te veranderen. Er verschenen positieve kritieken, mensen die het gezien hadden, praatte erover. Naar het einde toe zat het vol met

(Foto Archief)

studenten. We hadden het nog een week langer kunnen spelen.»

Veto: Het 'moelijkere' werk sloeg vaak niet zo goed aan bij studenten. Langs de andere kant zaten er vorig jaar ook een paar echte publiekstrekkingen bij de toneelstukken: Don Carlos, Nachtwake, De Meeuw. Die doen het erg goed bij studenten, maar je krijgt vanuit de 'eksperimentele' hoek dan wel weer de kritiek dat je goedkoop theater brengt. En erg vernieuwend zijn die stukken inderdaad niet.

Deputter: «Blauwe Maandag Compagnie en De Tijd heb ik dit jaar niet in de programmatie opgenomen. Vorig jaar vond ik dat ze nog interessant - en dan bedoel ik eigenlijk: relevant - bezig waren om in een centrum als het Stuc te komen. Ik vind het goed dat de Stadsschouwburg Blauwe Maandag doet, want hier horen ze niet echt meer thuis. De richting waarin zij nu evolueren, vind ik helemaal niet vernieuwend. Zij zijn bezig met een inhaalbeweging te maken met een soort van theater, dat in Duitsland in de jaren zeventig opgang maakte, het zogenaamde ensemble-theater, dat rond bepaalde acteurs draait. Het is goed gemaakt, maar erg berekend.»

«We willen er hard over waken om fris te blijven. Men verwijst ons dat we al tien jaar lang Discordia brengen. Maar ik vind Discordia, en dat vind ik echt, nog altijd vernieuwend werken. Hun aanpak is bekend, maar ze blijven konstant zoeken. Elke keer beginnen ze terug vanaf nul.»

«Je moet een groot verschil maken tussen vernieuwend werk, en jong werk. Vernieuwend werk kan even goed gedaan worden door mensen die al vijftig jaar in het vak zitten, als door beginnelingen.»

Veto: Wat de filmprogrammatie betreft, zien jullie vaak vernieuwing in commerciële werk. De tendens naar meer commerciële films, die vorig jaar al voelbaar was, wordt nog sterker.

De Wit: «Ik vind dat een centrum als het Stuc zich niet alleen met 'kulturele' films moet bezighouden. Vaak zijn die alternatieve dingen niet eens echt goed. Ze ogen wel intellectueel, en er ligt een psychologisch laagje over, maar ze zijn absoluut niet interessant. Tussen de films die gedistribueerd worden in commerciële zalen, zitten dikwijls parels. Die worden dan om twaalf uur geprogrammeerd, zonder goeie promotie, omdat er geen goeie filmspers bestaat in dit land. En die films gaan dan verloren, verpletterd

tussen 'Indiana Jones' en 'Batman'. Een voorbeeld is 'Gardens of Stone' van Coppola. De pers wist niet wat er mee aan te vangen. Ik denk ook aan 'Bird' van Clint Eastwood. De film werd wel bekrond in Cannes, maar toen hij niet goed liep in de zalen, werd hij weggehaald.»

«Ik reken daar ook bepaalde controversiële films bij. Die zijn weliswaar met zware commerciële middelen gemaakt, maar filosofisch ingestelde mensen zeggen daar van: er zit iets in. Het commerciële circuit verengt de kijkblik. Die films worden gemaakt door een collectief, en zijn naar een bepaald publiek gericht. Daardoor sluipt daar, vaak onbewust, dingen in die heel veel zeggen over onze tijd. Zulke elementen eruthalen, dat is wat wij hier moeten doen.»

Johan Reyniers

PSYCHOLOGEN LIJDEN GEEN DORST

Shrink - In 1984 moesten de psychologen hun kringkafé 'Neuroosje' - toen nog in de Mechelsestraat - met een kwart miljoen aan schulden sluiten. Ze lieten zich echter niet kennen en begonnen met een nieuwe fakbar. Met behulp van een renteloze lening konden ze aan de slag blijven en de schulden afbetalen. De nieuwe fakbar kreeg wel een nogal eigenaardig onderkomen - een stuk van een parkeergaarde aan de Tieneststraat 115 - en een eigenaardige naam - de Shrink, naar het Amerikaanse 'head-shrinkers' (zieleknijpers).

Omdat dat kafé nu dus vijf jaar bestaat, en ook omdat het interieur in de vakantiemaanden grondig vernieuwd werd, wordt er deze week een Shrink-week georganiseerd. Maandag is er de openingsreceptie, maar daar mag je als gewone sterveling zonder uitnodiging niet naartoe. Vanaf 21.00 u gaat er onder het motto 'Shrink: sterk in drank' een drankavond* voor sterke drinkers door. Dinsdag vanaf 22.00 u breekt de Kempische groep 'Hum Hum' er de glazen ('sterk in muziek'), maar de apotose komt woensdag. Dan bewijzen de zieleknijpers dat ze ook 'sterk in prijzen' zijn. De vijf bieren van het vat kosten dan elk 5 frank minder en de prijs van de Stella en de Vieux zakt tot het historisch dieptepunt van 10 frank. Deze Shrink-week wordt afgerond - hoe kan het anders - met een fuif. Niet in de Shrink, maar in de Lido. Get it? (PN/LJ)

ARCHITEKTEN LEUVENSE RUIMTELIJKE ORDENING

Arenberginstituut - De architecten en stedenbouwkundigen organiseerden op 26, 27 en 28 oktober een kollokwium rond het thema "Fragmented Spaces". Het gebeuren beoogde, naar verluidt, de *struktuurloosheid kenmerkend voor tal van ruimtelijke ontwikkelingen* te bestuderen. Op het eerste zicht een weinig concreet iets.

In zijn openingsrede spoorde rektor Dillemans het aanwezige internationale gezelschap aan om vooral de *schoonheid van onze universiteitsstad* te bekijken. Alsof deze geen toonbeeld zou zijn van Fragmented Spaces. Immers ook in Leuven is er heel lang een gebrek geweest aan een ruimtelijk beleid. De gevolgen laten zich zien. Ontmanteling van hele wijken en straten (Hertogeneland, Parijsstraat en Parkstraat) die plaats moesten ruimen voor kantoorgebouwen en parkings. Of bouwvergunningen die veel te snel en zonder veel beperkingen werden afgeleverd.

Recente ontwikkelingen in het stedelijk beleid bewijzen dat er nog steeds gebrek is aan een coherente visie. De aanleg van een ondergrondse parking op het Ladeuzeplein is maar één voorbeeld. Deze parking zal immers nauwelijks een oplossing bieden voor het nijpend parkeerprobleem in Leuven, maar zal zeker de verkeersstroom naar de binnenstad - waar men hoopt een parkeerplaats te vinden - doen toenemen.

In de nabije toekomst zal het stadsbestuur nog enkele belangrijke beslissingen moeten nemen in verband met deze materie. Twee dossiers vragen onze aandacht. Voorreest dat van de *evenementenhal*. Het stadsbestuur voorziet immers in de bouw van een polyvalente hal. De inplanting hiervan wordt voorzien ver buiten het centrum, naast een natuurpark in Kessel-Lo. Die inplantingsplaats is vanuit verschillende oogpunten slecht gekozen. Verkeerstechisch omdat de bestaande wegeninfrastructuur niet op grote verkeersstromen is voorzien. Economisch omdat de mogelijkheden die dergelijk bouwveld biedt niet intensief gebruikt zullen worden wegens de grote afstandsoverbrugging. Niettemin houdt het stadsbestuur (voorlopig) vast aan deze inplantingsplaats.

Waarom zou men niet eens onderzoeken of de Philips-gebouwen aan de Parkpoort niet geschikt zijn? Deze gebouwen zijn immers vlakbij het centrum gelegen, waardoor ze intensiever gebruikt zouden worden, beschikken over voldoende parkeergelegenheid en zijn zeer ruim en goed omsloten.

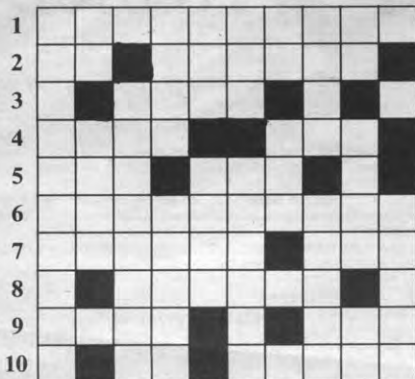
Naast dit belangrijke dossier is er de prangende vraag naar de toekomst van de gebouwen van de Technische School in de Rijschoolstraat. Dit meesterwerk van de beroemde Belgische architect Henry Van de Velde werd aanvankelijk met slopen bedreigd. Volgens de nieuwe plannen zouden enkel de gevels belangrijk genoeg zijn om bewaard te blijven, terwijl de binnenbouw - de ziel van dit functionele concept - afgebroken zou worden om plaats te maken voor parkeerplaatsen of kantoren.

Hopelijk zullen enkele van de bevindingen van een kollokwium als 'Fragmented Spaces' doordringen tot de beleidsbepalers zodat deze tijdig een globaal ruimtelijk beleid gaan voeren. Kwestie van fouten uit het verleden te vermijden. (LS/JV)

INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

Gezondheidszorg in de Derde Wereld...
Een kwestie van onrecht bestrijden
Nieuwste nummer van INTERNATIONALE SOLIDARITEIT te koop aan 150 fr. op de meeting van Jan Cools en op ons sekretariaat: Jozef II-straat 56, 3000 Leuven

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Horizontaal - 1. Zeer oude man 2. Russische rivier - toespraak 3. Overgebleven litteken, bv. na boeien 4. Land van Khamenei - oefening 5. Bittere vloeistof - dwaas, gek 6. Engels politicus en ekonoom 7. Het taaleigen - halt 8. Iemand die in een klooster leeft, zonder geloften te hebben afgelegd 9. Orgaan - model, patroon 10. Een onbekende - tropische vetplant.

Vertikaal - 1. Italiaans beeldhouwer-schilder van rond de eeuwwisseling 2. Tij - advies 3. Een weergalm geven 4. Patrijs - puntig uitsteeksel 5. Ogenblik, tijdstip - verlichting 6. Plantevocht - oorlogsvloot 7. Nuttigde - westers land 8. Sterrenbeeld - ademhalingsziekte 9. Water in Friesland - huidverdikking - bijeenkomst van de raden 10. Benaming voor het fascistische Duitsland en Italië als een geheel.

TE HUUR
VOOR

AL UW FUIVEN

ZAAL
EAGLES

VISMARKT

Tel. 23.66.45
van 10 tot 18 uur

Stuc-vakatuur

Het Stuc heeft een probleem. Ze hebben een tapper tekort. Vandaar deze hoogst belangrijke vakature. De persoon die ze zoeken is niet ouder dan 30 jaar en beschikt over de nodige ervaring. Hij/zij kan zich 25 uur per week vrijmaken en dit tot 13 juli 1990. Voel je je geroepen? Wend je dan tot tooghangers Alida Daniëls of Nikole Wellens, op het bekende adres Van Evenstraat 2d. Maar haast u, want de sollicitatiegesprekken gaan deze week woensdag door vanaf 14.00 u.

VETO

ZOEKT NOG ALTIJD
UITBREIDING

• Gezocht: Drummer met eigen materiaal, eigen vervoer, wonende in het Aalsterse (Staven meets Livingstone 053/80.33.79. Stanley D'Hondt)

• Nudge, nudge, Monty Python-fanen opgeliet: willen jullie aub Tom Ysebaert contacteren: 02/751.84.46. Dringend en van vitaal belang.

• Voor ons project eenzaamheid bij jongeren 15-21j. zoeken wij info. Alle reacties zijn welkom. (Anonimiteit verzekerd) Sturen naar Ann Vandeneynde Tervuursestr. 18.

• Te koop: MSXZ Sony HB700F. 256K + 128VRAM + Toshiba HX-MU901 Music keyboard + NMS Music module + 1421 NMS Printer + veel softw. Prijs overeen te komen, 016/73.38.70.

• De nieuwe Hugo Claus groet via deze weg de nieuwe Sylvia Cristel en de nieuwe Rosalie Niemand. Getekend, BASFman.

• Typen van tessen en alle verslagen: 23.54.76 (lieft na 17.00 u.).

• Zoek blond meisje die op do. 12/10 in Brabantsestr. op zoek was naar Marc maar bij ons verkeerd aanbelde. Kom nog eens langs en bel lang-kort. Groeten.

• Pieter Cooreelstichting vzw. home- en lesbienecentrum Vaartstr. 16. Iedere dinsdag vanaf 21.00 u: fuif. Iedere vrijdag vanaf 21.00 u: weekendfuif.

• Spaanse leer- en leesboeken, alle niveaus, 2 maand oud, geen anotities, halve prijs! 02.57.71.2.

Roegiers over Brabantse Omwenteling

De wieg van de Belgische politiek

De dooddoener "als het regent in Parijs, druppelt het in Brussel", heeft ons al vaker last berokkend. Gebeurtenissen die enige gelijkenis met die bij de zuiderburen vertonen, worden zelden los van de Franse kontekst beschouwd. Zo is het zeker met de Brabantse Omwenteling van 1789: al te makkelijk wordt die cruciale episode uit onze vaderlandse geschiedenis over dezelfde kam als de Franse Revolutie geschoren. Dat maakt niet enkel een goed begrip van het laat-achtentiende eeuwse België moeilijker, maar schaadt ook het historisch inzicht in onze eigenste politieke machtsverhoudingen. Want de gebeurtenissen van die andere revolutie van 1789 liggen aan de bakermat van de politieke geschiedenis van ons land. Aan Jan Roegiers om dat tijdens de eerstvolgende universitaire conferentie uit te doen te doen.

Het voornaamste verschil tussen de Franse Revolutie en de gebeurtenissen in de Lage Landen in die jaren 1787-90 is dat 'onze' opstand in eerste instantie een conservatieve opstand was. Sinds de 'verlichte' keizer Jozef II in 1780 zijn moeder Maria-Teresia als landheer in de Oostenrijkse Nederlanden opgevolgd was, waren de hervormingsmaatregelen op gebied van onderwijs, bestuurlijke, juridische of kerkelijke organisatie elkaar in een spoedtempo opgevolgd. In die mate dat vele inwoners van de Nederlanden met die grondige moderniseringspolitiek allerminst opgezet waren.

Rellen

Het is in het oude hertogdom Brabant dat het verzet tegen de keizerlijke moderniseringsrang zich voor het eerst manifesteerde. Vooral het onttrekken van de opleiding van de klerus aan de

kerkelijke hiërarchie door de oprichting van het Leuvense Seminarie Generaal botste op fel protest. In het pasopgerichte seminarie braken in december 1786 zelfs rellen onder de seminaristen uit.

De bredere lagen van de bevolking kwamen echter pas echt in het geweer toen de hervormingswoede ook het politieke en juridische establishment aanpakte. De traditionele lokale machthebbers en de mistervreden klerus sloegen de handen in elkaar. Via formele protesten in de Staten van Brabant en Henegouwen slaagden ze er in april-mei 1787 in de 'ongrondwettelijke hervormingen' door de gouverneur-generaal te doen opschorten. Jozef II bleef evenwel onwrikbaar. Om weer orde op zaken te stellen, stuurde hij een hard militair, generaal d'Alton, naar de opstandige gewesten. Die kreeg de situatie weer onder controle, behalve in Leuven, waar

"De Belgische leeuw geselt een monnik", aanval (uit de kringen van de Vonckisten) op de meer actieve politieke werking van de Kerk tijdens de Brabantse Revolutie.

• Luma: typen van tessen, verslagen en teksten. Vertalingen. Steenbos 25, 1641 Alseberg. 02/380.12.80.

• Te koop wegens aankoop van kleurenrepro: kopieertoestel Nashua 5120, 20 kopies per minuut, 3 jaar oud, capaciteit 20.000 kopies per maand, gemaakte kopies 377.000 (maximum 720.000). Prijs 25.000 frank. Alfaset, 's Meiersstr. 5, Leuven.

• Drumstel gezocht. Z.w. J. Leplae, Schreursvest 99 bus 4 of 02.69.39.

• Ongeloflijk ambitieuze rockgroep zoekt repetitielokaal om baanbrekend repertoire te perfectioneren. Schapenstr. 37/0.38 of 051/40.39.16 (W.E.).

• Wie rijdt op vrijdag mee van Leuven naar Brugge? Jan Dhiedt, K. Merlierlaan 59 bus 3, Heverlee, 29.03.84

• Er staat 1 gratis pint voor je klaar in 't enige echte Franse bistrot "Oh, Champs Elysées". Ticket + plan bij Liberty phone af te halen: Standonckstr. 2. A tientôt.

• Te huur: studentenkamer gem. keuken + douche 5200 fr. Tienssestr. 34.

• Te huur voor prive-fuiven fakbar de Schrick, Tienssestr. 115A, 02.68.60.78 of 20.21.50.

• 10/11/89 om 20.30 u, Masereelclub, Ierse Predikherenstr. Leuven, Marokkaanse avond-happes en drankjes en migrantenjongeren aan het woord 25.59.87 (na 18.00 u.) Graffiti Jeugd-dienst Org.

• Wie voelt zich geroepen om Vlaamse volksdans en volksmuziek te beoefenen in een vermaarde Leuvense volkskunstgroep? Erwin, Schapenstr. 13 na 20 u, of 02/759.97.45.

• Al uw tikwerk op tekstverwerker snel en verzorgd. Studentverdielijke prijzen. Tabellen geen probleem: 23.46.26.

• Gezocht: sportieve personen die interesse hebben in het volgen van een opleiding in aerobics: 02/515.03.16 bij Fros of 016/23.10.08 bij Ann.

• Gezocht: meisjeskamer waar Doufu nog niet is gepenteerd. Ondertekend: de Onschuldige Eerstekantertjes.

de universiteit een permanente haard van onrust bleef.

Komitee

Ondertussen hadden een aantal invloedrijke conservatieve verzetlieden, waaronder de advocaat Hendrik van der Noot, zich in Holland onder de naam 'Komitee van Breda' verenigd, in de hoop internationale steun te vinden om de Oostenrijkers uit de Nederlanden te verdrijven. Los van dit Komitee bereidden een aantal progressieve intellectuelen (vooral dan de Brusselse advocaat Jan Frans Vonck) in de Nederlanden zelf een samenzwering voor. Ze wilden via het geheime genootschap *Pro aris et focis* (Voor altaar en haard) een volksleger op de been brengen om daarmee een onafhankelijke republiek te forceren.

Deze twee tegengestelde fracties - de conservatieve *Statisten* van der Noot en de democratische-progressieve *Vonckisten* van Vonck - vonden elkaar in hun strijd tegen hun gezamenlijke vijand. De krachten werden gebundeld, en via een inval vanuit het noorden en vooral een handig opgevoerde binnenlandse onrust wisten de opstandelingen in het najaar van 1789 de Oostenrijkers te verdrijven. In januari 1790 werd de Republiek der Verenigde Nederlandse Staten opgericht, met van der Noot als gevolmachtigde minister.

In die nieuwe republiek voelden de demokraten van *Pro aris et focis* zich evenwel niet lang thuis. Zij hadden er mee ingestemd dat de standenvergaderingen het bestuur *ad interim* waarnaamen, maar hadden op termijn een uitbreiding van de volksvertegenwoordiging naar Frans model verhoopt. Professor Jan Roegiers, historicus en hoofdbibliothekaris van de KUL, stelt onomwonden dat de Vonckisten eigenlijk niets van hun verlangens gehaald hebben. De Republiek was voor alles een terugkeer naar de bestuursvorm van vóór Jozef II.

Roegiers: «De Vonckisten zijn duidelijk het kind van de rekening geworden. Ze waren trouwens op voorhand gedoemd om het andersip te delven. Het was een heel kleine groep, die door zijn ondergrondse verzet ook vrij onbekend gebleven was. Die demokraten hadden weinig mogelijkheden om hun achterban te mobiliseren.»

«Het enige wat ze hadden, waren hun pamfletten. Er zijn in die laatste tiental jaren van de achttiende eeuw bij ons meer pamfletten gepubliceerd dan in onze hele geschiedenis samen. Alleen de studentenpamfletten van de jaren zestig kan daar enigszins mee concurreren. Tien jaar lang zijn er door de tegengestelde partijen samen meer dan 1000 pamfletten per jaar geproduceerd. Soms werden er 20 op één dag uitgebracht.»

Het zou verkeerd zijn het *débacle* van de Republiek uitsluitend aan die groeiende ideologische polarisatie tussen conservatieven en demokraten toe te schrijven. Ook het wegvallen van de steun van Pruisen, Holland en Engeland hebben de herovering door de Oostenrijkse legers in het najaar van 1790 in de hand gewerkt. De polarisatie tussen conservatieven en demokraten heeft de Brabantse Omwenteling evenwel lang overleefd. Zonder enige moeite kun je in de katekieken en liberalen uit de vroege Belgische politieke geschiedenis de oude Statisten en Vonckisten herkennen.

Roegiers: «Inderdaad, daar bestaat nu weinig discussie meer over. De politieke groepsvorming van België begint daar. Niet dat met menen naar die laat-achtentiende eeuwse tegenstellingen teruggegrepen heeft. Aangezien de revolutie een mislukking was geweest, voelde niemand er in 1830 bijvoorbeeld nood aan naar die periode te refereren. Men verwees veel makkelijker naar de Opstand in de 16de eeuw, of naar het Boergondische tijdperk, later zelfs naar 1302. Slechts vanaf de eerste schoolrijd in de jaren 1860-80 is men naar van der Noot of naar Vonck begonnen verwijzen.»

«Er is evenwel nog een belangrijker erfenis van die Brabantse Omwenteling. In die periode is in feite - onder meer onder invloed van de vele pamfletten - voor het eerst interesse voor politiek ontstaan.»

Benoit Lannoo

ZOEKERTJES

• Wie verloor afgelopen donderdagavond zijn sleutels in de Vesaliusstraat (sleutelhangar met opschrift B22)? Af te halen bij Veto, 's Meiersstr. 5.

• Shogi is de Japanse variant op ons schaakspel (bord 9.9, geslagen stukken worden in het spel gebracht, nooit remise,...). Kent U *Shogi* of bent U geïnteresseerd: Alex Vancauwenbergh, Brabantsestr. 30, 02.29.16.59.

• Billy zoekt mensen die op de 24 uren tussen 2.00 en 3.00 u. daar waren om hem te vertellen wat er met hem gebeurd is. Billy met de black-out, Torhout.

• Gezocht: parkeerplaats tegen vergoeding in buurt van de Predikherenstr. 48.91.66.

• Wie heeft mijn broche (salamander) gevonden op ma. 30-10 in het MSI (getijlvloers) of in die omgeving? Breng ze naar de Vliamingenstr. 92 (Annick). Beloning!

• Di. 14/11, 21.00 u. J. Stasstr. 2 (UP) eerste Jole-Chirovond met volksdans en Steef Coorevits die liedjes aanleert en plezier brengt. Denk maar aan de Gil-dag! Tot dan.

• Aidslijn: 23.63.27. Informatie & problematiek rond Aids, seropositiviteit en veilig vrijen. Elke werkdag 20.00 - 21.00 u.

• Typen van tessen, verslagen en teksten op laserprinter. Vertalingen, inbinding. Kris Roselle, Naamsestr. 130, 3030 Heverlee, 20.70.77.

Opzij, opzij, de muzelmannen komen.

Studentenmaraton heeft nieuwe parkoers

Volgend jaar mag u de 42 kilometer ook zwemmen

Woensdag krijgt sportief Leuven nog eens de kans zich volledig uit te leven. De Studentenmaraton, de tweede sportklassieker van Sportraad dit academiejaar, zal naar schatting tussen de 1500 en 2000 mensen op de been brengen. Lopend of stappend zullen die een poging ondernemen om de afstand Antwerpen-Leuven of Mechelen-Leuven heelheids te overbruggen. Voor wie er vroeger al ooit bij was, zal het wel even wennen zijn, want het parkoers is vooral vanaf Mechelen helemaal veranderd. De eindeloze rijksweg Mechelen-Leuven, de pijnlijke brug in Boortmeerbeek, de kwelling van de Vest, het is allemaal verleden tijd. De nieuwe route loopt langs het jaagpad aan de Vaart. Een verfrissende duik zit er dus wel in.

Sportraad heeft er dit jaar heel wat moeite uit gedaan om de organisatie van zijn sportklassiekers te optimaliseren. Zo werd de 24 Uren een maand vervoegd om eindelijk de bijna onvermijdelijke regen te ontlopen. De nieuwheidjes in de 22ste Studentenmaraton moet je vooral zoeken in het parkoers. De grote baan tussen Mechelen en Leuven wordt daarbij definitief verlaten. Als het experiment van dit jaar slaagt, zullen de lange afstandfanaten de volgende jaren hun weg naar Leuven terug zoeken via het jaagpad langs de Vaart. De reden voor die aanpassing is niet ver te zoeken: veiligheid vóór alles.

Mammoet

De laatste jaren is de Studentenmaraton immers uitgegroeid tot een mammoetorganisatie. Tijdens de 20ste editie steeg het deelnemersaantal zelfs tot 2400. Het zag er toen even naar uit dat de organisatoren het voor bekeken zouden houden voor het jaar daarna. Het vervoer van al dat volk, de bevoorrading, de verzorging, de tijdopneming, de massage en de veiligheid langs het 42 kilometer lange parkoers vereisten een maandenlange voorbereiding en zo'n enorme inzet van mankracht dat het Sportraad boven het hoofd dreigde te groeien.

Verleden jaar werd er daarom in eerste instantie iets gedaan aan het aantal deelnemers. Alleen studenten, oud-studenten en personeel van de KU Leuven mochten nog deelnemen. Er kwamen toch nog altijd een 1700 lopers en wandelaars opdagen. Dit jaar is het parkoers grondig aangepakt. De oude route - gewoon de rijksweg Mechelen-Leuven en daarna de Vest tot aan het Sportkot - bezogde de organisatoren nogal wat kopbrekens op het gebied van veiligheid. In Mechelen moest de weg voor enkele uren gewoon worden afgesloten, verderop richting Leuven was het rechterrijvak over enkele kilometers verboden terrein voor alle autoverkeer, en ook daarna bleef het bijzonder gevaarlijk met honderden lopers en wandelaars langs de rand van de weg.

Om het werk van politie en rijkswacht te verlichten, en natuurlijk vooral om de veiligheid van de deelnemers te verzekeren, is men daarom gaan zoeken naar een andere route. Het jaagpad langs de Vaart lijkt een logische oplossing. Het is praktisch volledig geasfalteerd en het is bovendien, behalve voor fietsers, verkeersvrij. De niet-geasfalteerde stukken zouden bijgewerkt worden door de Technische Dienst van de KU Leuven. Natuurlijk is er ook minder signalisatie en minder politiebegeleiding nodig. Die kan dan worden ingezet in de Leuvense binnenstad, waar het via onder andere de Sluisstraat en Handbooghof, tussen de Sint-Pieters en Sint-Rafaëlkliniek, over de parking achter het Justus Lipsiuscollege in de richting van het Sportkot gaat.

Fleurig

Dat wil niet zeggen dat het nieuwe parkoers perfect zou zijn. Doordat de Vaart voorbij Boortmeerbeek een bocht maakt richting Leuven heeft men de startplaatsen moeten verleggen om aan het 'reglementaire' aantal kilometers te komen (voor de volledige marathon 42,195 km en voor de halve 21,097 km). Het gevolg is dat de maratonlopers en -wandelaars zich wel nog omkleden in het sportcentrum van de UIA in Wilrijk, maar daarna met de bus enkele kilometers verderop in Edegem gedropt worden om van daar de lange weg terug naar huis aan te vatten.

Ook vanaf Mechelen zijn er nog wel wat moeilijkheden. Belangrijkste is wel dat bepaalde stukken van het jaagpad overlicht zijn. Wanneer bijvoorbeeld, zoals vroeger, de lopers vanuit Mechelen pas om 19.00 u van start zouden gaan, dan zou die hele troep uiteraard in het pikdonker lopen. En met de Vaart in de buurt... Vandaar dat de start serieus vervoegd is. De stappers vanuit Antwerpen vertrekken om 13.30 u, de lopers om 14.30 u. In Mechelen wordt het startschot gegeven om respectievelijk 15.00 u en 16.00 u. De tragere lopers en stappers zullen dan nog in het schemerdonker (of midden in de nacht) aankomen, maar ook daarvoor is er naar

oplossingen gezocht.

Sportraad heeft een beetje geëxperimenteerd en uiteindelijk heeft men er voor geopteerd op een aantal plaatsen feestverlichting te hangen. Er is ook even aan fakkel gedacht, maar die geven een onregelmatig licht en ze kunnen natuurlijk uitdoven. Om de lopers helemaal in een happy sfeerte te brengen zullen er verder roodwitte veiligheidslinten aangebracht worden en het wegdek wordt opgefeurd met kalkstrepen. Voor wie dan toch nog in het water terechtkomt, is er nog altijd het Rode Kruis.

Banane

Voor de rest wordt het bekende recept van de voorgaande jaren weer gevolgd. Met een dertigtal bussen wordt de hele groep naar de aankomstplaatsen vervoerd. Daar krijgt iedereen onder andere een borstnummer, een reflecterende armband en reflecterende hielstrips voor de loopschoenen. Onderweg zijn er tussen Antwerpen en Mechelen drie bevoorradingsposten voorzien (na ongeveer 9, 15 en 19 km) en tussen Mechelen en Leuven nog eens vier (na 3, 8, 14 en 17 km). Je kan je daar vet eten met sinaasappels, druivesuiker, rozijnen en naar verluidt dit jaar zelfs bananen. Voor de dorstigen is er water en zeeën Isostar. Na de aankomst zijn er de helende handen van kine-studenten.

Kine is trouwens niet de enige kring die actief is bij de organisatie. Zodat elke Leuvense fakulteitskring heeft wel ergens een inbreng. VTK levert bijvoorbeeld het computerteam, Landbouw verzorgt de busdienst en Medika de bevoorradingsposten. Voor wie dat allemaal niet ziet zitten, is er natuurlijk nog de animatie bij de aankomst. De eerste lopers worden daar dit jaar vanaf 17.00 u verwacht. De snelste maratonloper deed er verleden editie 02:46:55 u over, de snelste loper vanuit Mechelen 01:11:29 u.

En wie er dan nog niet genoeg van heeft, kan later op het jaar nog deelnemen aan de Grote Prijs Gasthuisberg of aan de Kwistaxpress. Als u na twee maanden Leuven nog zal kunnen beweren niet één keer de sportieve toer te zijn opgegaan, mag u zichzelf voortaan bestempelen als *patatzenzak* of *drankorgel*.

Erik Paredis

Sportraad vraagt dringen dat de deelnemers woensdag op tijd op de vertrekplaatsen van de bussen zouden zijn. De bussen vertrekken aan de parking van Stade Leuven aan de Yervuursevest. Voor de stappers Antwerpen om 12.00 u, lopers Antwerpen om 12.30 u, stappers Mechelen om 13.30 u, lopers Mechelen om 14.00 u.

7 AGENDA

Samenstelling: Jan Van der Linden

Maandag 6 november

- 20.00 u **GESPREK** Gesprekavond met Alain Bosquet, n.a.v. de recente vertaling in het Nederlands van zijn poëziebundel 'Le Tourment de Dieu', in Jan Stasstr. 2, ink. gratis, org. UP.
- 20.30 u **FOLK** Gitaarfolk met Martin Carthy, van wie Billy Bragg zegt dat die zijn muziek in belangrijke mate geïnspireerd heeft, in de foyer van de Stadsschouwburg, ink. 150/200, org. Folk-podium.
- 21.00 u **FILM** A star is born (G. Cukor, 1954), een mythische film met James Mason en Judy Garland, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Dinsdag 7 november

- 16.00 u **LEZING** Gerard Mortier, algemeen directeur van de Nationale Opera, over Opera en Interne organisatie; om 18.00 u gaat hij verder over Opera en Public Relations, in MSI 01.28, Ravenstr. ink. gratis, org. Kunst- en Cultuurbeleid.
- 20.00 u **INFO** Plaatsingshulp: werken in de internationale sektor, met J. Hoornaert en I. Penne, in De Valk, ink. gratis, org. Coördinatiekomm. Plaatsingshulp.
- 20.00 u **DEBAT** Minds Brain met prof. Callens (Geneeskunde), professoren Roelants en Vergote (HIW) en dr. Van Dongen, in aud. Gasthuisberg, org. Medika.
- 20.00 u **AKTIE** Schrijf samen met Amnesty International protestbrieven naar autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor schendingen van mensenrechten, in 1ste verd. kafee Rejean, hoek Tiensestr.-Geldenaaksevest, org. Al Kessel-Lo.
- 20.30 u **TENTOONSTELLING** Opening 'Henry Van de Velde's tweede Belgische periode', met optreden van S. Poelmans (piano) met muziek uit de Bauhausperiode, en van jazz-kombo, in Oratoriënhof, Mechelsestr. 111.

Woensdag 8 november

- 12.00 u **SPORT** Tweeëntwintigste studentenmaraton Antwerpen - Mechelen - Leuven, vertrek busdiensten stappers Antwerpen: 12.00 u, lopers Antwerpen 12.30 u, stappers Mechelen 13.00 u, lopers Mechelen 14.00 u, van op de parking Stade Leuven, org. Sportraad.
- 13.00 u **FILM** Sherlock Junior (Buster Keaton, 1924, 45 min.), stomme film waarin Keaton de rol van de detective speelt, met live pianobegeleiding, in 't Stuc, ink. gratis, org. Cultuurkommissie.
- 16.30 u **EUWFEEST** Akademische zitting Honderd jaar Hoger Instituut voor de Wijsbegeerte (HIW), met toespraken voorz. U. Dhondt, prof. Struyker Bordier, dekaan fak. filosofie. KU Nijmegen, minister Eyskens 'Beleven wij het einde van de geschiedenis' en Dillemans, in HIW, Kard. Mercierlaan 2.
- 20.00 u **AKTIE** Briefschijfavond Amnesty International tegen schendingen van de mensenrechten, in Jan Stasstr. 2, en vanaf 20.30 u ook in de Brusselsestr. 226, org. Al Leuven.
- 20.30 u **FILM** Pierrot Lunaire (1988, 40 min.), een film waarin 4 regisseurs 21 scènes bedachten bij evenveel liederen van Schönberg, door het Workshop Shaflyteater, aansluitend: Muurwerk, een filmversie van de dansproductie van Roxane Hulimand, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.
- 23.00 u **FILM** Pierrot Lunaire en Hoppla, 2 producties van het Workshop Shaflyteater, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Donderdag 9 november

- 19.00 u **UNIVERSITAIRE KONFERENTIE** Prof. Roegiers over de Brabantse Omwenteling, de andere revolutie van 1789, in de Grote Aula van het Maria-Theresiakollege, ink. gratis.
- 20.00 u **LEZING** Een wereld apart: de Japanse film, een inleiding in een afwijkende beeldcultuur, in de Japanse filmtaal, door Luc Gommers van DAF, en geïllustreerd met filmfragmenten, in de Vlaamse Leergangen, Boekhandelstr. 9, ink. 100, org. CC Leuven.
- 20.00 u **LEZING** Avonden van de Nederlandse Architectuur, belangrijke aspecten van het hedendaags Nederlands bouwen, in het Arenberginstituut, Naamsestr. 96, ink. gratis, org. afd. Architectuur KUL.
- 20.30 u **FILM** Pierrot Lunaire (1988, 40 min.), door het Workshop Shaflyteater, aansluitend: Hoppla, een filmversie van de dansproductie van Anne Teresa De Keersmaecker, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.
- 23.00 u **FILM** Pierrot Lunaire en Hoppla, 2 producties van het Workshop Shaflyteater, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Vrijdag 10 november

- 20.30 u **FILM** Pierrot Lunaire (1988, 40 min.), door het Workshop Shaflyteater, aansluitend: Muurwerk, een filmversie van de dansproductie van Roxane Hulimand, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.
- 20.30 u **INFERNO** Marokkaanse avond: migranten aan het woord, met een hapje en een drankje, in de Masereelklub, Ierse Predikherenstr., Leuven.
- 23.00 u **FILM** Pierrot Lunaire en Muurwerk, 2 producties van het Workshop Shaflyteater, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Zaterdag 11 november

- 20.30 u **FILM** Pierrot Lunaire (1988, 40 min.), door het Workshop Shaflyteater, aansluitend: Hoppla, een filmversie van de dansproductie van Anne Teresa De Keersmaecker, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

Maandag 13 november

- 20.00 u **KONCERT** Het Nieuw Belgisch Kamerorkest o.l.v. Jan Caeyers speelt werk van Beethoven (de repetitie om 18.30 u is vrij bij te wonen en de dirigent zal bij de stukken wat uitleg geven), in de Stadsschouwburg.
- 21.00 u **FILM** Giant (G. Stevens, 1956), met James Dean, expressionistisch, tegenover de gepolste studio-akteurs Elisabeth Taylor en Rock Hudson, in 't Stuc, ink. 80/100, org. Stuc.

TENTOONSTELLINGEN

- Paul Gees Oostvlaams kunstenaar, tot 19 november in galerij Transit, Tiensevest 39b, Kessel-Lo.
- Leuven Garnizoestad tot 11 november in de BBL-leuven, Bondgenotenlaan 21, ink. gratis.
- 11.11.11 Nicaragua-tentoonstelling met posters, kindertekeningen, foto's en gebruiksvoorwerpen, tot 13 november in de grote voorzaal van het Leuvense stadhuis.
- Henry Van de Velde de tweede Belgische periode van deze protagonist van de moderne architectuur (1926-1944), architect van de Technische School in de Rijschoolstr., vanaf 7 november in het Oratoriënhof, Mechelsestr. 111.